

ประกาศ

ขยายสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ อังกฤษ

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่มีบทในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษ ฉบับซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพทว เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหากรุณาธิราชแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพ้นทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จะทรงบอกกล่าวพระราชประสงค์ทางผู้แทนของพระองค์ ณ กรุงเพทว ว่า จะขยายสนธิสัญญานี้ไปถึงอาณานิคม อาณาเขตอันพ้นทะเล หรือรัฐอารักขาใด ๆ หรืออาณาเขตใดในอาณัติใด ๆ ซึ่งรัฐบาลของพระองค์ในสหราชอาณาจักรใช้อำนาจอาณัติอยู่ก็ได้ และสนธิสัญญานี้จะได้ขยายไปถึงอาณาเขตใด ๆ ที่ระบุไว้ในคำบอกกล่าวนั้น ตั้งแต่วันบอกกล่าวเป็นต้นไป และ

โดยที่อัครราชทูตอังกฤษได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๑ บอกกล่าวมาตามความในข้อ ๒๓ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหากรุณาธิราชและพระจักรพรรดิมีพระราชประสงค์ที่จะให้ขยายสนธิสัญญาไปถึงอาณาเขตเหล่านั้น คือ

บริติช ซอนตุรัส

เกาะลังกา

ไซปรัส

เกาะฟอล์กแลนด์ และบันดาเขตต์สังกัด

ฟีจี

แกมเบีย (อาณานิคมและรัฐอารักขา)

โกลด์ โคสต์

(ก) อาณานิคม

(ข) อาแซนติ

- (ก) บันดาอาณาเขตต์เหนือ
- (ง) โทโกแลนด์ ในอาณัติบริติช

มอลตา

มอริเชียส

ไนจีเรีย

- (ก) อาณานิคม
- (ข) รัฐอารักขา
- (ค) แคเมอรูนส์ ในอาณัติบริติช

โรดเซียเหนือ

เซนต์เฮลีนา และ แอสเซนชัน

เซย์เชลล์

อาณาเขตต์แดงแคเนียคา

เกาะวินด์วาร์ด

เกรนาดา

เซนต์ ลูเซีย

เซนต์ วินเซนต์

ฉะนั้น สนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษที่กล่าวข้างต้น ในส่วนพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จึงเป็นอันขยายไปถึงอาณาเขตต์ที่ระบุมายังข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) **พิบูลสงคราม**

นายกรัฐมนตรี.

ประกาศ

ขยายสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ อังกฤษ

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่มีบทในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับ
อังกฤษ ฉบับซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ ว่าพระบาท
สมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย
พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จะทรงบอกกล่าวพระราชประสงค์ทางผู้แทนของพระองค์ ณ กรุงเพท
ว่าจะขยายสนธิสัญญานี้ไปถึงอาณานิคม อาณาเขตอันพันทะเล หรือรัฐอารักขาใดๆ หรืออาณา
เขตต์ในอาณัติใดๆ ซึ่งรัฐบาลของพระองค์ในสหราชอาณาจักรใช้อำนาจอาณัติอยู่ก็ได้ และ
สนธิสัญญานี้จะได้ขยายไปถึงอาณาเขตต์ใดๆ ที่ระบุไว้ในคำบอกกล่าวนั้น ตั้งแต่วันบอกกล่าว
เป็นต้นไป และ

โดยที่อัครราชทูตอังกฤษได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ บอก
กล่าวมาตามความในข้อ ๒๓ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์และพระจักรพรรดิมีพระราช
ประสงค์ที่จะให้ขยายสนธิสัญญาไปถึงอาณาเขตต์เหล่านี้ คือ

บาร์เบดอส

บริติช กิอานา

ยาเมกา

เกาะลิวาร์ด

แซนชิบาร์

ฉะนั้น สนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษที่กล่าวข้างต้น ในส่วนพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จึงเป็นอันขยายไปถึงอาณาเขตต์ที่ระบุมารข้างต้นตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป.

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) **พิบูลสงคราม.**

นายกรัฐมนตรี.

ประกาศ

ใช้สนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ อังกฤษแก้อินเดีย

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่มีบทในข้อ ๒๔ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษ ฉบับซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพทว เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหาจักรีบรมราชูปถัมภ์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จะทรงแจ้งความทางทูต เพื่อให้ภากยานวัติแก่สนธิสัญญานี้ในส่วนสมาชิกใดๆ ในจักรภพนานาชาติบริติช ซึ่งรัฐบาลมีความประสงค์ให้กระทำภากยานวัติตั้งกล่าวแล้วก็ได้ ภากยานวัติใดๆ ตั้งกล่าวแล้ว จะได้มีผลตั้งแต่วันแจ้งความเป็นต้นไป และ

โดยที่อัครราชทูตอังกฤษได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ แจ้งความมาตามบทในข้อ ๒๔ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหาจักรีบรมราชูปถัมภ์และพระจักรพรรดิได้ทรงให้ภากยานวัติแก่สนธิสัญญาในส่วนอินเดีย

ฉะนั้น สนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษที่กล่าวข้างต้น ในส่วนพระบาทสมเด็จพระมหาจักรีบรมราชูปถัมภ์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จึงเป็นอันใช้แก่อินเดีย ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป.

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) **พินฺนสสงคราม.**

นายกรัฐมนตรี.

ประกาศ

ขยายสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ อังกฤษ

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่มีบทในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษ ฉบับซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพทว เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพื้นทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จะทรงบอกกล่าวพระราชประสงค์ทางผู้แทนของพระองค์ ณ กรุงเพทว ว่า จะขยายสนธิสัญญานี้ไปถึงอาณานิคม อาณาเขตอันพื้นทะเล หรือรัฐอารักขาใด ๆ หรืออาณาเขตใดในอาณัติใด ๆ ซึ่งรัฐบาลของพระองค์ในสหราชอาณาจักรใช้อำนาจอาณัติอยู่ก็ได้ และสนธิสัญญานี้จะได้ขยายไปถึงอาณาเขตใด ๆ ที่ระบุไว้ในคำบอกกล่าวนั้นตั้งแต่วันบอกกล่าวเป็นต้นไป และ

โดยที่อัครราชทูตอังกฤษได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒ บอกกล่าวมาตามความในข้อ ๒๓ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิและพระจักรพรรดิมีพระราชประสงค์ที่จะให้ขยายสนธิสัญญาไปถึง ปาเลสไตน์ นอกจาก ทรานสยอร์ดัน

ฉะนั้น สนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษที่กล่าวข้างต้น ในส่วนพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพื้นทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จึงเป็นอันขยายไปถึงอาณาเขตที่ระบุมาข้างต้นตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) **พิบูลสงคราม.**

นายกรัฐมนตรี.

ประกาศ

ขยายสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ อังกฤษ

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่มีบทในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษ ฉบับซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพทว เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณานิคมบริติชอันพื้นทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จะทรงบอกกล่าวพระราชประสงค์ทางผู้แทนของพระองค์ ณ กรุงเพทว ว่า จะขยายสนธิสัญญาไปถึงอาณาเขต อาณาเขตอันพื้นทะเลหรือรัฐอารักขาใดๆ หรืออาณาเขตใดในอาณัติใดๆ ซึ่งรัฐบาลของพระองค์ในสหราชอาณาจักรใช้อำนาจอาณัติอยู่ก็ได้ และสนธิสัญญานี้จะได้ขยายไปถึงอาณาเขตใดๆ ที่ระบุไว้ในคำบอกกล่าวนั้นตั้งแต่วันบอกกล่าวเป็นต้นไป และ

โดยที่อัครราชทูตอังกฤษได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ บอกกล่าวมาตามความในข้อ ๒๓ ว่า พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์และพระจักรพรรดิมีพระราชประสงค์ที่จะให้ขยายสนธิสัญญาไปถึงตองกา.

ฉะนั้น สนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษที่กล่าวข้างต้น ในส่วนพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณานิคมบริติชอันพื้นทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย จึงเป็นอันขยายไปถึงอาณาเขตที่ระบุมาข้างต้นตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป.

ประกาศมา ณ วันที่ ๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) **พินสสงคราม.**

นายกรัฐมนตรี.

(คำแปล)

สนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ อังกฤษ

พระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งประเทศไทยและพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย มีพระราชประสงค์ที่จะจัดความสัมพันธ์ทางการค้าและการพาณิชย์แห่งกันและกัน ให้สะดวกและเป็นระเบียบโดยอาศัยสนธิสัญญาที่ตรวจแก้ไขใหม่,

จึงทรงตกลงกระทำสนธิสัญญาเพื่อการนี้ และได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม คือ:-

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งประเทศไทย :

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ของพระองค์;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย (ต่อไปจะได้อ้างถึงพระองค์ว่า พระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิและพระจักรพรรดิ):

สำหรับบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ

เซอร์ โจเซฟ คอสบี, เค.บี.เอ., ซี.ไอ.อี., อัครราชทูตของพระองค์ ในประเทศไทย;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่าปฏิบัติตามแบบที่ติและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันดังต่อไปนี้:-

ข้อ ๑.

- (๑) คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีสิทธิ
- (ก) ที่จะเข้ามา เดินทางและมีถิ่นที่อยู่ใน และออกไปจากอาณาเขตต์แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง トラบเท่าที่กระทำตามและถือตามเงื่อนไขและข้อบังคับอันพึงใช้ในอาณาเขตต์นั้นแก่การเข้ามา การเดินทาง การมีถิ่นที่อยู่และการออกไปแห่งคนต่างด้าวทั้งปวง;
- (ข) ที่จะกระทำการเหล่านี้ตามข้อกำหนดและตามกฎหมายและข้อบังคับอย่างเดียวกับคนในบังคับหรือพลเมืองแห่งประเทศต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ยังอยู่ในอาณาเขตต์แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง คือ ประกอบการพาณิชย์ หัตถกรรม อุตสาหกรรม วิชาชีพและอาชีพและค้าสินค้าทุกชนิดที่ค้าขายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ใช้ตัวแทนตามที่ตนเลือกสรร และโดยทั่วไปก็กระทำการใดๆ ที่เกี่ยวเนื่องหรือจำเป็นแก่การค้า.

(๒)-(ก) คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับอนุญาตในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งให้ได้มา รับมตุกก ครอบครอง เช่าและยึดถือทรัพย์สิน ไม่ว่าสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ แต่ทว่าอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายที่กล่าวหนหลังมีสิทธิ

- ๑) ที่จะให้การที่คนต่างด้าวจะได้มาหรือเช่าอสังหาริมทรัพย์ในอาณาเขตต์ของตนอยู่ในบังคับแห่งเงื่อนไขที่ขึ้นหรือจะได้ขึ้นเพื่อเหตุแห่งความมั่นคงของชาติหรือเหตุอื่น ๆ แห่งนโยบายสาธารณะ;
- ๒) ที่จะตั้งบังคับข้อจำกัดตามแต่จะเห็นสมควร เกี่ยวกับการได้มาซึ่งเรือที่ชักธงชาติของตนหรืออากาศยานที่ขึ้นทะเบียนแห่งชาติของตนและหุ่นในเรือและอากาศยานเช่นนั้น.

ในการทั้งปวงซึ่งกล่าวถึงในอนุวรรคนี้ คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประโยชน์ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ให้แก่คนในบังคับหรือพลเมืองแห่งประเทศต่างด้าวอื่นใด.

(ข) คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับอนุญาตในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งให้จำหน่ายทรัพย์สิน ไม่ว่าสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ที่ตนครอบครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายนั้นโดยการขาย แลกเปลี่ยน ให้ สมรส พินัยกรรมหรือโดยวิธีอื่นใดตามเงื่อนไขอย่างเดียวกับที่ถึงชนหรือจะได้ถึงชนสำหรับคนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง.

(ค) อนึ่ง จะได้รับอนุญาตให้นำทรัพย์สินและของ ๆ ตนโดยทั่วไปออกจากอาณาเขตต์แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง โดยไม่อยู่ในบังคับแห่งเงื่อนไขหรือข้อจำกัดและไม่ต้องเสียอากรนอกจากหรือยิ่งกว่าที่คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้นจะต้องปฏิบัติในพฤติการณ์อย่างเดียวกัน.

(๓) คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ถูกบังคับ โดยข้ออ้างใด ๆ ให้เสียอากร ภาษี ภาระต้งบังคับ ค่าธรรมเนียมซึ่งมีสาระสำคัญเป็นภาษี ภาระเรียกบังคับ หรือภาระอุดหนุนใด ๆ จะเป็นชนิดใด ๆ ก็ตาม ซึ่งเรียกเก็บในนามแห่งเจ้าหน้าที่ใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่เรียกเก็บหรือจะได้เรียกเก็บแก่คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง และจะได้อุปโภคผลประโยชน์และความคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่และสภาตุลาการในการรักษากร้อย่างเดียวกันกับคนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง.

(๔) คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จะมีถิ่นที่อยู่ ณ ที่ใดก็ตาม จะไม่ถูกบังคับในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งให้เสียอากร ภาษี ภาระต้งบังคับ ค่าธรรมเนียมซึ่งมีสาระสำคัญเป็นภาษี ภาระเรียกบังคับหรือภาระอุดหนุนใด ๆ จะเป็นชนิดใด ๆ ก็ตามซึ่งไม่เรียกเก็บเท่าเทียมกันแก่คนในบังคับหรือพลเมืองแห่งประเทศต่างตัวที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ทั้งนี้ จะได้อุปโภคผลประโยชน์และความคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่และสภาตุลาการในการรักษากร้อย่างเดียวกันกับคนในบังคับหรือพลเมืองแห่งประเทศต่างตัวที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

(๕) คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับความคุ้มครองและความมั่นคงเป็นเบื้องต้น ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง สำหรับตัวตนและทรัพย์สินของตน และในการนี้จะได้อุปโภคสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกันกับคนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง แต่หาว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอย่างเดียวกัน อนึ่ง จะได้รับยกเว้น ในอาณาเขตต์แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง จากการรับราชการทหารทั้งปวงที่บังคับไม่ว่าทางบกหรือทาง

ทะเลหรือทางอากาศ ไม่ว่าในกองทัพบกหรือในกองรักษากรุงเทพหรือในมณฑลหรือ
ตำรวจ จากงานกรรมกรกระทำด้วยมือทุกอย่างที่บังคับ (เว้นแต่ในกรณีเหตุปัจจุบันทันด่วนและ
มิได้คาดหมายซึ่งเกี่ยวกับสาธารณภัยอันใหญ่หลวง หรือในกรณีที่กฎหมายไทยให้โอกาสเลือกทำ
งานกรรมกรเช่นนั้นแทนการเสียภาษีได้) และจากปฏิบัติงานการใด ๆ ในทางศาลทางปก
ครองและทางเทศบาลทั้งปวง นอกจากที่บังคับโดยกฎหมายว่าด้วยลูกขุน ก็จะได้รับยก
เว้นจากภาระอุดหนุนทั้งปวง ไม่ว่าเป็นเงินหรือเป็นของ ซึ่งบังคับแทนการรับราชการหรือ
ปฏิบัติงานการดังกล่าวแล้ว และจากการกุศลทั้งปวงที่บังคับ ไม่ว่าเป็นเงินหรือเป็นของ หรือภาระ
อุดหนุนราชการทหารใด ๆ หนึ่ง จะไม่ต้องถูกเรียกเพื่อราชการทหารหรือราชการพลเรือนใด ๆ
นอกจากหรือยิ่งกว่าที่จะได้เรียกบังคับแก่คนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง และ
จะได้รับการใช้เงินตามสมควรเพื่อการนี้ ซึ่งในกรณีใด ๆ ก็ตามมิให้น้อยกว่าการใช้เงินที่ให้ใน
พฤติการณ์คล้ายคลึงกันแก่คนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง หนึ่ง ในการทั้งปวง
ที่เกี่ยวกับการเรียกเพื่อราชการทหารหรือราชการพลเรือนนั้นคนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญา
แต่ละฝ่ายจะได้รับผลประโยชน์ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ให้
หรือจะได้ให้แก่คนในบังคับหรือพลเมืองแห่งประเทศต่าง ๆ ที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๒.

เคหสถาน คลังสินค้า โรงหัตถกรรมและโรงงาน และทรัพย์สินอื่น ๆ ทั้งปวงของคน
ในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง และสถานที่ทั้งปวงอัน
เกี่ยวเนื่องกันซึ่งใช้เพื่อเป็นถิ่นที่อยู่หรือเพื่อการพาณิชย์ ย่อมเป็นที่คุ้มเกรงมิให้กระทำการเข้า
ตรวจหรือค้นอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ดังกล่าวแล้ว หรือสอดดูหรือตรวจสมุท กระตาดเอกสาร
หรือบัญชีใด ๆ เว้นแต่จะได้เป็นไปตามเงื่อนไขและแบบที่บัญญัติไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ
สำหรับคนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาที่กล่าวหนหลังนั้น.

ข้อ ๓.

(๑) จะได้ถ้อยทีถ้อยมีเสรีภาพในการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างอาณาเขตต์แห่ง
อัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย.

(๒) ในบังคับบทแห่งข้อ ๑ (๑) (ก) และ ๑๖ คนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีเสรีภาพที่จะมาโดยปลอดอุปสรรค จะมีเรือและของบนทุกมาด้วยหรือไม่ก็ตาม ยังถิ่นที่ เมืองท่าและแม่น้ำทั้งปวงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งคนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้นได้รับหรือจะได้รับอนุญาตให้มาได้และจะได้อุปโภคสิทธิ เอกสิทธิ เสรีภาพ ความอนุเคราะห์ ความคุ้มกันและความยกเว้นในเรื่องการพาณิชย์และการเดินเรือกับต่างตัวอย่างเดียวกับที่คนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้นอุปโภคอยู่หรือจะได้อุปโภคต่อไป.

ข้อ ๔.

คนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมขึ้นศาลยุติธรรม ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนได้โดยปลอดอุปสรรค และย่อมมีเสรีภาพเท่าเทียมกับคนในบังคับหรือพลเมืองแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้นหรือแห่งประเทศต่างตัวที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอันจะเลือกและใช้นักกฎหมาย ทนายความ ทนาย ตัวแทนและผู้แทนในคดีและกระบวนการพิจารณาทั้งปวงเพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนในศาลนั้น ๆ จากบุคคลที่มีสิทธิที่จะกระทำการนั้น ๆ ในอาณาเขตต์ที่วานั้นได้ มิให้ตั้งเงื่อนไขหรือข้อกำหนดกฎเกณฑ์บังคับแก่คนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเกี่ยวกับการขึ้นศาลยุติธรรมในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งดังกล่าวแล้ว ซึ่งมีได้ใช้แก่คนในบังคับหรือพลเมืองของอีกฝ่ายหนึ่งหรือของประเทศต่างตัวที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๕.

(๑) อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับสัญญาว่าจะไม่วางอุปสรรคใด ๆ ในทางดำเนินการของบริษัทแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีความประสงค์ที่จะประกอบธุรกิจอย่างใด ๆ ในอาณาเขตต์ของตน ไม่ว่าในทางตั้งสาขาหรือทางอื่นใดก็ตาม ซึ่งเป็นธุรกิจที่อนุญาต หรือจะได้อนุญาต ให้บริษัท แห่งประเทศต่างตัวอื่นใดประกอบ.

(๒) บทแห่ง ข้อ ๑ (๑) (ข), (๒) (ก) (ข) และ (ค) และ (๕), ข้อ ๒ และ ข้อ ๔ แห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยคนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญานั้น ให้ใช้แก่บริษัท

แห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายด้วย และเพื่อการนี้ ให้อ่านเหมือนหนึ่งว่าคำว่า “บริษัท” เป็นอันใช้แทนคำว่า “คนในบังคับ” ในบทนั้น ๆ ทุกกรณีไป.

(๓) บริษัทแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย ในส่วนที่เกี่ยวกับอากร ภาษี ภาระตั้งบังคับ ค่าธรรมเนียมซึ่งมีสาระสำคัญเป็นภาษี ภาระเรียกบังคับหรือภาระอุดหนุนอย่างใด ๆ ซึ่งเรียกเก็บในนามแห่งเจ้าหน้าที่ใด ๆ นั้น จะได้อุปโภคผลประโยชน์ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ให้แก่บริษัทแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง.

(๔) บริษัทแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคผลประโยชน์ ในการทุกอย่าง และในเรื่องทั้งปวงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นการอนุเคราะห์เท่าเทียมกันทุกประการ กับที่ให้แก่บริษัทแห่งประเทศต่างตัวอื่นใด.

ข้อ ๖.

คนในบังคับและบริษัทแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย จะได้อุปโภคผลประโยชน์ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง เท่าเทียมกันทุกประการกับคนในบังคับและบริษัทของอีกฝ่ายหนึ่งในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับอากรค่านำเข้า ค่านำออกและค่าผ่านแดน ค่าภาคหลวงและการใช้เงินเกี่ยวกับสัมปทาน การคลังสินค้า ความสะดวกในการศุลกากร การตรวจและการตีราคาสินค้าและการคืนอากร.

ข้อ ๗.

(๑) ความสะดวกและเอกสิทธิทั้งปวงซึ่งระบุไว้ในอนุสัญญาระหว่างชาติว่าด้วยการยังแบบพิธีศุลกากรให้ง่ายลง ซึ่งลงนามกัน ณ เจนีวา เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๒๓ นั้น อัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง ในอาณาเขตต์ของตน ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติแก่ผู้เดินทางค้าขายและตัวอย่างสินค้า.

(๒) ความสะดวกหรือเอกสิทธิใด ๆ นอกจากนั้นที่อัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดให้แก่ประเทศต่างตัวอื่นใดในอาณาเขตต์ของตนในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เดินทางค้าขายหรือตัวอย่างสินค้า นั้น จะได้ขยายให้แก่อัครภคิผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่มีเงื่อนไข.

(๑) เป็นที่ตกลงกันว่าพิกัดอัตราศุลกากรอันจะพึงใช้แก่สิ่งของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะได้กำหนดให้เป็นระเบียบโดยกฎหมายแห่งประเทศที่นำเข้ามา.

แต่ทว่า (ก) สิ่งของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง จะมาแต่ถิ่นที่ใดก็ตาม มิให้ถูกบังคับให้เสียอากรหรือค่าภาระใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่จะต้องเสียสำหรับสิ่งของเช่นเดียวกันที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศต่างตัวอื่นใด และ

(ข) มิให้ตั้งอากรหรือค่าภาระใด ๆ ในอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดบังคับแก่การนำสิ่งของใด ๆ ออกไปยังอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนอกจากหรือยิ่งกว่าที่ต้องเสียหรือจะต้องเสียในการนำสิ่งของเช่นเดียวกันออกไปยังประเทศต่างตัวอื่นใด.

(๒)-๑) มิให้ตั้งบังคับหรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำสิ่งของใด ๆ เข้ามาในอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จะมาจากถิ่นที่ใด ๆ ก็ตาม ซึ่งผลิตหรือทำหัตถกรรมในอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีได้ขยายให้บังคับแก่การนำเข้ามาแห่งสิ่งของเช่นเดียวกันซึ่งผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศต่างตัวอื่นใดด้วยเหมือนกัน.

๒) มิให้ตั้งบังคับหรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำสิ่งของใด ๆ ออกจากอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไปยังอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งโดยมิได้ขยายให้บังคับแก่การนำสิ่งของเช่นเดียวกันออกไปยังประเทศต่างตัวอื่นใดด้วยเหมือนกัน.

๓) ในกรณีที่มีการตั้งข้อจำกัดปริมาณแบบใด ๆ ในการนำสิ่งของที่กำลังเข้าหรือออกนั้น อัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายตกลงว่าปริมาณของที่กำลังเข้าซึ่งจะได้อนุญาตให้นำเข้ามาจากหรือนำออกไปยังประเทศต่างตัวนั้น จะได้บนส่วนที่เป็นธรรมให้แก่การนำสิ่งของเข้ามาจากหรือหรือออกไปยังอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง.

๔) ข้อยกเว้นต่อข้อระเบียบทั่วไปซึ่งวางไว้ในอนุวรรค (๒) ๑) และ ๒) แห่งข้อนี้จะมีได้ก็แต่ในกรณีต่อไปนี้

- (ก) ขัดห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตั้งบังคับเพื่อประโยชน์แก่ความมั่นคงสาธารณะ;
- (ข) ขัดห้ามหรือข้อจำกัดที่ว่าด้วยการไปมาค้าขายอาวุธ เครื่องกระสุนและเครื่องอุปกรณ์การสงคราม หรือ ในพฤติการณ์มิใช่ธรรมดา ก็ขัดห้ามหรือข้อจำกัดเสียงพัสดุเพื่อการทหารอื่นใดทั้งปวงด้วย;
- (ค) ขัดห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตั้งบังคับเพื่อคุ้มครองสาธารณะสุข;
- (ง) ขัดห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตั้งบังคับเพื่อคุ้มครองสัตว์หรือพืชรวมทั้งการคุ้มครองจากโรค ความเสื่อมพันธุ์หรือความสูญพันธุ์กับทั้งวิธีการต่าง ๆ ซึ่งกระทำต่อพันธุ์ พืชและสัตว์ที่ร้าย.
- (๓) บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือออกนั้น ไม่เป็นอันใช้แก่การค้าฝิ่นหรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งรวมอยู่หรือจะได้รวมอยู่ต่อไปในขอบข่ายแห่งอนุสัญญาระหว่างชาติในเรื่องฝิ่นซึ่งลงนามกัน ณ เจนีวา เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕ หรืออนุสัญญาระหว่างชาติเพื่อจำกัดการทำหัตถกรรมและกำหนดระเบียบการจำหน่ายยาเสพติด ซึ่งได้ลงนามกัน ณ เจนีวา เมื่อ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ โดยเป็นที่เข้าใจกันว่า การค้าเช่นนั้นให้คงอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายและข้อบังคับซึ่งใช้อยู่หรือจะได้ใช้ต่อไปในเวลาใด ๆ ในอาณาเขตแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย.

ข้อ ๕.

อากรภายในซึ่งเรียกเก็บภายในอาณาเขตแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเพื่อประโยชน์แห่งรัฐหรือองค์การแห่งการปกครองฝ่ายท้องถิ่นหรือเทศบาล แก่หรือเกี่ยวกับของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งนั้น มิให้เป็นอย่างอื่นหรือยิ่งกว่าอากรซึ่งเรียกเก็บในพฤติการณ์เช่นเดียวกันแก่หรือเกี่ยวกับของซึ่งมีกำเนิดในพื้นที่เมือง.

ข้อ ๑๐.

(๑) คนในบังคับและบริษัทแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้รับผลประโยชน์อันเป็นธรรมในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการจำหน่าย จำกัด จำกัดหรือเวนคืนใด ๆ เนื่องด้วยทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ซึ่งได้มาแล้วโดยชอบด้วยกฎหมายและ

ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าทดแทนเพื่อวิธีการใด ๆ ดังกล่าวแล้ว และในการทั้งนี้ จะไม่ถูกประทับตราให้ได้รับอนุเคราะห์น้อยกว่าคนในบังคับและบริษัทของภาคอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วแต่กรณี.

(๒) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดใด ๆ โดยการตั้งขึ้นหรือคงไว้ซึ่งการผูกขาดหรือด้วยประการอื่นใดก็ตาม ซึ่งตั้งบังคับ หรือจะได้ตั้งบังคับต่อไป ในอาณาเขตแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแก่การนำเข้า การซื้อและการขายอาวุธและเครื่องกระสุนต่าง ๆ นั้นมิให้วางบทหรือใช้บทให้เป็นการกีดกันคนในบังคับและบริษัทแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งในอันจะได้มาซึ่งเสบียงพัสดุแห่งวัตถุระเบิดอุตสาหกรรมให้เพียงพอเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมของตนโดยเป็นที่เข้าใจกันว่า ข้อความในวรรคนี้ไม่เป็นการตัดหนทางที่อัครภาคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะใช้ข้อบังคับอันสมควรตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ความปลอดภัยและความมั่นคงสาธารณะ.

ข้อ ๑๑.

คนในบังคับและบริษัทแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีสิทธิ ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง อย่างเดียวกันกับคนในบังคับหรือบริษัทแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้นในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรการนิมิต เครื่องหมายการค้า ชื่อการค้า แบบแผนอุตสาหกรรมและสิทธิออกแบบวรรณกรรมและศิลปกรรม แต่ทว่า ต้องถือตามเงื่อนไขและแบบพิธีซึ่งตั้งบังคับแก่คนในบังคับแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาที่กล่าวหนหลัง.

ข้อ ๑๒.

(๑) อัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้ห้ามการนำเข้าของใด ๆ เข้ามา และจะได้จัดวิธีการยึดของใด ๆ ในเมื่อนำเข้ามา ในอาณาเขตของตนซึ่งเป็นของที่มีถ้อยคำ อุบาย คำพรรณนา หรือการแสดงอื่น ๆ ซึ่งแถลงหรือแนะโดยประจักษ์แจ้งว่าของนั้น ๆ ได้ทำหตุกรรมในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าหากว่าคำแถลงหรือข้อแนะดังกล่าวแล้วเป็นความเท็จ และอีกประการหนึ่งจะได้คุ้มครองบันดาผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากการแข่งขันโดยกรอสั่งเสียยับยั้งกว่าขนาด และโดยมีวันผ่านผิดขนาด.

(๒) บทแห่งข้อนี้ไม่เป็นอันตั้งบังคับข้อผูกพันใด ๆ ที่จะให้ยึดของผ่านแดน.

(๑) ในการทิ้งปวงที่เกี่ยวกับการเดินเรือและผลประติบัติในการเรือ อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับสัญญาว่าจะประติบัติแก่บริษัทและเรือของอีกฝ่ายหนึ่งให้เป็นการอนุเคราะห์ไม่ว่าในทางนิตินัยหรือพฤตินัย ด้วยประการใด ๆ ไม่น้อยกว่าบริษัทและเรือของตนหรือบริษัทและเรือของประเทศต่างตัวอื่นใด บทแห่งข้อนี้ว่าด้วยเรือนั้นเป็นอันใช้แก่คนโดยสารและของบนทุกซึ่งขนส่งในเรือด้วย.

(๒) อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อนุญาตให้นำเข้าหรือนำออกบนคาสินคำทั้งปวงซึ่งนำเข้าหรือนำออกได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กับทั้งให้ขนส่งคนโดยสารมาจากหรือไปยังอาณาเขตต์ของแต่ละฝ่ายในเรือของอีกฝ่ายหนึ่ง และเรือดังกล่าวแล้ว ตลอดทั้งของบนทุกและคนโดยสารในเรือนั้น ๆ จะได้อุปโภคเอกสิทธิอย่างเดียวกันกับเรือแห่งชาติพื้นเมืองและของบนทุกและคนโดยสารในเรือนั้น ๆ หรือเรือแห่งประเทศต่างตัวอื่นใดและของบนทุกและคนโดยสารในเรือนั้น ๆ และจะไม่ถูกบังคับให้เสียค่าอากรหรือค่าภาระใด ๆ เปนอย่างอื่นหรือยิ่งขึ้นไป.

ในการทิ้งปวงที่เกี่ยวกับการจอด การบนทุกและการถ่ายบนทุกแห่งเรือต่าง ๆ ในเมืองท่าอยู่ ทำเนียบท่า ท่าและที่ทอดในอาณาเขตต์ของแต่ละฝ่ายนั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ถ้อยที่ถ้อยใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยระบอบการระหว่างชาติในเรื่องเมืองท่าทะเล ซึ่งลงนามกัน ณ เจนีวา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓

ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าติดพัน ค่าภาระและการใช้เงินทุกชนิด จะเรียกชื่ออย่างใดก็ตามซึ่งเรียกเก็บแก่เรือต่าง ๆ เช่นค่าติดพันหรือค่าภาระต่าง ๆ คือ ค่าระวางตัน ค่าสุขาภิบาล ค่าเมืองท่า ค่าทำเนียบท่า ค่าท่า ค่านำร่อง ค่าประภาคารและค่าต่านักตรวจโรคซึ่งเรียกเก็บในนามหรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล พนักงานสาธารณะ บุคคลเอกชน บรรษัทหรือสถานการชนิดใด ๆ นั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ถ้อยที่ถ้อยใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยระบอบการระหว่างชาติในเรื่องเมืองท่าทะเล ซึ่งได้ลงนามกัน ณ เจนีวา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓.

(๑) บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยการต่างฝ่ายต่างยอมให้ผลประติบัติแห่งชาติพื้นเมืองนั้นไม่เป็นอันใช้แก่

(ก) การค้าขายฝิ่นในอาณาเขตต์ของอัครภาคีผู้ทำสัญญา หรือ

(ข) การประมงในน่านน้ำอาณาเขตต์ และน่านน้ำแห่งชาติ.

(๒) แต่ทว่า (ก) ในส่วนการค้าขายฝิ่นนั้น คนในบังคับและเรือแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคผลประติบัติในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ให้แก่คนในบังคับหรือพลเมืองหรือเรือแห่งประเทศต่างตัวอื่นใด และ

(ข) ในส่วนการประมงนั้น คนในบังคับและเรือแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และปลาซึ่งเรือนั้น ๆ จับได้ในอาณาเขตต์และในน่านน้ำอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ถูกประติบัติให้ได้รับอนุเคราะห์ด้วยประการใด ๆ น้อยกว่าคนในบังคับหรือพลเมืองหรือเรือแห่งประเทศต่างตัวอื่นใด หรือปลาที่เรือนั้น ๆ จับได้.

(๓) อนึ่ง ในกรณีที่การค้าขายฝิ่นในอาณาเขตต์ของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้สงวนไว้ ให้เฉพาะแก่เรือแห่งชาติพื้นเมือง แม้กระนั้น เรือของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะเดินทางจากเมืองท่าแห่งหนึ่งไปยังเมืองท่าอีกแห่งหนึ่งในอาณาเขตต์ดังกล่าวแล้วก็ได้ ไม่ว่าจะไปเพื่อเอาของบันทุกหรือคนโดยสารซึ่งนำมาจากต่างประเทศขึ้นบกทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือเพื่อเอาของบันทุกหรือคนโดยสารซึ่งจะไปยังต่างประเทศเป็นปลายทางลงเรือทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ตาม อนึ่ง เรือเช่นว่านี้ ถ้าประกอบการค้าไปยังหรือมาจากถิ่นที่ตั้งไม่อยู่ภายในขอบเขตต์แห่งการค้าขายฝิ่นที่สงวนไว้ดังกล่าวแล้วก็จะไม่ถูกห้ามมิให้กระทำการขนส่งระหว่างเมืองท่าสองแห่งในอาณาเขตต์แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายที่กล่าวแรกในส่วนคนโดยสารซึ่งถือตัวผ่านไปมาหรือสินค้าซึ่งตราส่งด้วยใบบันทุกผ่านไปยังหรือมาจากถิ่นที่ตั้งไม่อยู่ภายในขอบเขตต์ดังกล่าวแล้ว และในเวลาประกอบการณ์ขนส่งเช่นว่านั้น เรือ คนโดยสารและของบันทุกเหล่านั้นจะได้อุปโภคเอกสิทธิบริบูรณ์ตามสนธิสัญญานี้.

(๑) เรือใด ๆ แห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งหากถูกบังคับด้วยกำลังคลื่นลมหรือด้วยอุบัติเหตุ ให้เข้ากำบังอาศัยในเมืองท่าแห่งอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งจะได้มีเสรีภาพกระทำการซ่อมในที่นั้น จัดหาเครื่องพัสดุที่จำเป็นทั้งปวงและกลับออกทะเลไปโดยไม่ต้องเสียค่าติดพันใด ๆ นอกจากค่าติดพันที่เรือแห่งชาติพื้นเมืองจักต้องเสียในกรณีเช่นเดียวกัน แต่ทว่า ในกรณีที่นายเรือแห่งเรือพาณิชย์จักมีความจำเป็นที่จะจำหน่ายสินค้าเสียส่วนหนึ่งเพื่อชำระค่าใช้สอยก็จำต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและพิกัตต์ราค่าอากรแห่งถิ่นที่ตนได้มานั้น.

(๒) ถ้าหากว่าเรือใด ๆ แห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเคยติดพันหรืออับปางลงตามฝั่งในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง เรือเช่นนั้นและส่วนทั้งปวงแห่งเรือนั้นและเครื่องตกแต่งและส่วนอุปกรณ์ทั้งปวงของเรือนั้น และของและสินค้าทั้งปวงที่ช่วยกู้มาได้จากเรือนั้นรวมทั้งสิ่งใด ๆ ที่จักได้โยนลงทะเล หรือ ถ้าได้ขาย ก็เงินที่ได้จากการขายนั้น กับทั้งกระดาดเอกสารทั้งปวงที่พบบอยู่บนเรือนั้น จะได้มอบให้แก่เจ้าของแห่งเรือ ของ สินค้า ฯลฯ นั้น ๆ หรือแก่ตัวแทน เมื่อเรียกร้องมา.

ถ้าไม่มีเจ้าของหรือตัวแทนเช่นนั้น เรือ ของ สินค้า ฯลฯ ดังกล่าวแล้ว เท่าที่เป็นทรัพย์สินของคนในบังคับหรือบริษัทแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายที่กล่าวแรก จะได้ส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งภคิฝ่ายนั้นเมื่อเรียกร้องมาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้โดยกฎหมายและข้อบังคับในอาณาเขตต์แห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง และเจ้าพนักงานกงสุล เจ้าของหรือตัวแทนดังกล่าวแล้วจะต้องใช้เงินก็แต่ในส่วนค่าใช้สอยที่ต้องจ่ายในการเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ กับทั้งค่าใช้สอยในการช่วยกู้หรืออื่น ๆ ซึ่งจะพึงใช้ในกรณีฉุกเฉินที่เรือแห่งชาติพื้นเมืองอับปางหรือเคยติดพัน.

(๓) อย่างไรก็ดี ของและสินค้าซึ่งช่วยกู้มาได้จากการอับปางหรือเคยติดพันนั้น จะได้รับยกเว้นจากการเสียค่าศุลกากรใด ๆ เว้นแต่จะได้ตรวจมอบไปเพื่อการบริโภคภายใน ในกรณีเช่นนี้จะต้องเสียค่าอากรธรรมดา.

(๔) ในกรณีที่เรือแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกกำลังคลื่นลมพัดเข้าฝั่ง เกยตื้นหรืออับปางลงในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าเจ้าของหรือนายเรือหรือตัวแทนอื่นใด ของเจ้าของไม่อยู่ หรืออยู่และขอร้องเจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายที่ กล่าวก่อนยอมได้รับอำนาจให้เข้าเกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกช่วยเหลือที่จำเป็นให้แก่เพื่อนร่วม ประเทศของตนได้.

ข้อ ๑๘.

(๑) อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งเจ้าพนักงานกงสุลลำดับชั้นใด ๆ ให้มีถิ่นที่อยู่ในเมืองและเมืองท่าใด ๆ ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ที่อนุญาตให้ผู้แทนเช่นนั้นแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้นมีถิ่นที่อยู่ในขณะเริ่มใช้สนธิสัญญานี้ หรือที่อนุญาต หรือจะได้อนุญาตในเวลาใด ๆ ให้ผู้แทนเช่นนั้นแห่งประเทศต่าง ๆ อื่นใดมีถิ่นที่อยู่ใน ก็ได้ แต่ที่ว่า เจ้าพนักงานกงสุล เช่นว่านี้ มิให้เข้าปฏิบัติงานการจนกว่าอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะได้ให้ความเห็นชอบและความยอมรับนับถือตามแบบที่ใช้กันอยู่.

(๒) ในบังคับแห่งการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน เจ้าพนักงานกงสุลแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคอำนาจ สิทธิ เอกสิทธิและความยกเว้นในทางราชการในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเดียวกับที่ให้ หรือจะได้ให้ แก่เจ้าพนักงานเช่นเดียวกันแห่งประเทศต่าง ๆ ที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๙.

ในกรณีที่คนในบังคับแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ตายลงโดยมีทรัพย์สินอยู่ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งและทิ้งญาติไว้แต่มิได้ทิ้งผู้ใดไว้ ในอาณาเขตซึ่งทรัพย์สินเช่นนั้น ตั้งอยู่ ที่เป็นบุคคลมีสิทธิตามกฎหมายแห่งประเทศของตนในอันจะเข้ารับรักษาและจัดการทรัพย์สินมรดก เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายที่เป็นเจ้าสังกัดแห่งคนในบังคับที่ตายลงนั้น เมื่อได้ปฏิบัติตามแบบพิธีที่จำเป็น ก็จะได้รับอำนาจให้เข้าพิทักษ์รักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกโดยวิธีและตามข้อจำกัดที่บัญญัติโดยกฎหมายแห่งประเทศที่ทรัพย์สินมรดกนั้นตั้งอยู่.

บทแห่งสนธิสัญญานี้ ว่าด้วยผลประสิทธิผลที่ให้แก่ประเทศต่าง ๆ ที่ได้รับอนุเคราะห์หนึ่งนั้น ไม่เป็นอันขยายไปถึง—

- (๑) ความอนุเคราะห์ที่ให้ หรือจะให้ได้ ให้ ในอาณาเขตแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใด (ก) เพื่อให้ความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดนกับประเทศที่ใกล้เคียง หรือ (ข) โดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากรซึ่งได้ทำขึ้นแล้ว หรือจะทำได้ทำขึ้นต่อไป กับอีกประเทศหนึ่ง;
- (๒) คุนประโยชน์ที่ให้ในอาณาเขตแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยอาศัย จะเพาะความตกลงกับประเทศอื่นใดว่าด้วยการเก็บภาษีอากรสองซ้ำ หรือ
- (๓) ความอนุเคราะห์ที่ให้ หรือจะให้ได้ ให้ แก่รัฐใกล้เคียงเกี่ยวกับการเดินเรือหรือการใช้ทางน้ำเขตต์แดนที่เดินเรือจากทะเลไม่ได้.

ข้อพิพาทใด ๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างอัครราชทูตทำสัญญาทั้งสองฝ่ายในเรื่องการตีความ ที่ถูกต้องหรือการใช้บทใด ๆ แห่งสนธิสัญญานี้ ในเมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดขอร้อง ก็จะได้เสนอ ต่อศาลประจำยุติธรรมระหว่างชาติ เว้นแต่ในกรณีใด ๆ จะเพาะรายอัครราชทูตทำสัญญาจะได้ตกลงกันให้เสนอข้อพิพาทนั้นต่อสภาตุลาการอื่นใดหรือจำหน่ยคดีโดยวิธีพิจารณาอย่างอื่นใด.

อาณาเขตแห่งอัครราชทูตทำสัญญา ที่จะใช้สนธิสัญญานี้ ในส่วนพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ประเทศไทย และในส่วนพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์และพระจักรพรรดิ ได้แก่บริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ และอาณาเขตใด ๆ ซึ่งจะได้แจ้งความ ภาษานุวัติตามความในข้อ ๒๔ หรือจะได้บอกกล่าวการขยายตามความในข้อ ๒๓ ข้อความใด ๆ ในสนธิสัญญานี้กล่าวถึงอาณาเขตแห่งอัครราชทูตทำสัญญานี้ ให้ถือว่าหมายถึงบันดาอาณาเขตต์แห่งอัครราชทูตทำสัญญานี้ ๆ ที่ใช้สนธิสัญญานี้อยู่.

ข้อ ๒๓.

(๑) พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระจักรพรรดิจะทรงบอกกล่าวพระราชประสงค์ทางผู้แทนของพระองค์ ณ กรุงทพว ว่าจะขยายสนธิสัญญานี้ไปถึงอาณานิคม อาณาเขตต์อันพื้นทะเลหรือรัฐอารักขาใด ๆ หรืออาณาเขตต์ในอาณัติใด ๆ ซึ่งรัฐบาลของพระองค์ในสหราชอาณาจักรใช้อำนาจอาณัติอยู่ ก็ได้ และสนธิสัญญานี้จะได้ขยายไปถึงอาณาเขตต์ใด ๆ ที่ระบุไว้ ในคำบอกกล่าวนั้นตั้งแต่วันบอกกล่าวเป็นต้นไป.

(๒) เมื่อสิ้นกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันเริ่มใช้สนธิสัญญานี้แล้ว อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเลิกการใช้สนธิสัญญานี้แก่อาณาเขตต์ใด ๆ ที่ได้ขยายไปถึงตามบทแห่งวรรคก่อน ก็ได้ โดยบอกกล่าวหน้าสิบสองเดือน.

ข้อ ๒๔.

(๑) อัครราชทูตทำสัญญาตกลงกันว่า พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระจักรพรรดิจะทรงแจ้งความทางทูต เพื่อให้ภากยานุวัติแก่สนธิสัญญานี้ในส่วนสมาชิกใด ๆ ในจักรภพนานาชาติบริติชซึ่งรัฐบาลมีความประสงค์ให้กระทำภากยานุวัติตั้งกล่าวแล้วก็ได้ ภากยานุวัติใด ๆ ทั้งกล่าวแล้ว จะได้มีผลตั้งแต่วันแจ้งความเป็นต้นไป

(๒) เมื่อสิ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันเริ่มใช้สนธิสัญญานี้แล้ว อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเลิกสนธิสัญญาในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศใด ๆ ซึ่งได้แจ้งความภากยานุวัติตามความในวรรค (๑) แห่งข้อนี้ ก็ได้ โดยบอกกล่าวหน้าสิบสองเดือน.

(๓) การแจ้งความใด ๆ ตามความในวรรค (๑) แห่งข้อนี้จะรวมทั้งเขตต์สังกัดหรืออาณาเขตต์ในอาณัติใด ๆ ซึ่งอยู่ในความปกครองของรัฐบาลแห่งประเทศที่ได้มีการแจ้งความภากยานุวัตินั้น ก็ได้ และการบอกกล่าวล่วงหน้าใด ๆ ตามความในวรรค (๒) แห่งข้อนี้ก็ให้ใช้แก่เขตต์สังกัดหรืออาณาเขตต์ในอาณัติใด ๆ ทั้งกล่าวแล้วซึ่งรวมอยู่ในการแจ้งความภากยานุวัตินั้นด้วย.

ข้อ ๒๕.

(๑) ตราบใดที่ในอาณาเขตต์ใด ๆ ซึ่งกล่าวในข้อ ๒๓ และ ๒๔ ซึ่งมีได้ใช้บทแห่งสนธิสัญญานี้ โดยการภากยานุวัติตามความในข้อ ๒๔ กิติ หรือโดยบอกกล่าวการขยายตาม

ความในข้อ ๒๓ กิติ ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศไทยได้รับผลประโยชน์ซึ่งเป็นการอนุเคราะห์เท่ากับที่ให้แก่ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศต่างตัวอื่นใด ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในอาณาเขตดังกล่าวแล้วจะได้อุปโภคผลประโยชน์ในประเทศไทยซึ่งเป็นการอนุเคราะห์เท่ากับที่ให้แก่ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศต่างตัวอื่นใดตจกัน.

(๒) ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในปาเลสไตน์ จะไม่ถูกตัดทางที่จะได้รับผลประโยชน์จากข้อนี้โดยจะเพาะเหตุที่ปาเลสไตน์จะได้ให้เอกสิทธิศุลกากรพิเศษใด ๆ แก่ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในรัฐใด ๆ ซึ่งใน ค.ศ. ๑๙๑๔ เป็นอาณาเขตรวมอยู่โดยสิ้นเชิงในเตอร์กิกฝ่ายเอเชียหรืออาเรเบีย.

ข้อ ๒๖.

สนธิสัญญานี้นับแต่วันเริ่มใช้ ก็ให้ใช้แทนสนธิสัญญาทั่วไปและสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือซึ่งได้ลงนามกัน ณ ลอนดอน เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ และนับแต่วันที่ว่าสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๒๕ ดังกล่าวแล้ว และข้อตกลงและความตกลงทั้งปวงที่เป็นอุปสรรคแก่สนธิสัญญานี้ซึ่งได้ทำขึ้นหรือมีอยู่ระหว่างอัครราชทูตทำสัญญาทั้งสองฝ่ายจะได้เลิกเป็นข้อผูกพัน.

แต่ทว่า บทว่าด้วยอาณาเขตในสนธิสัญญาซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเทพ ฯ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๐๙ และภาคผนวกสนธิสัญญานี้กับทั้งบทสนธิสัญญาทั้งปวงที่ใช้อยู่ ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ซึ่งกำหนดหรือปักปันเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับดินแดนหรือรัฐอารักขาบริติชนั้น ให้คงใช้อยู่ต่อไป.

ข้อ ๒๗.

(๑) สนธิสัญญานี้จะได้รับสัตยาบันและสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเทพ ฯ โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ สนธิสัญญาจะได้เริ่มใช้ในทันทีที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันกัน และให้คงใช้ต่อไปเป็นกำหนดเวลา ๕ ปี.

(๒) ในกรณีที่อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้บอกกล่าวแก่อีกฝ่ายหนึ่ง ๑๒ เดือนก่อนสิ้นกำหนด ๕ ปีดังกล่าวแล้ว ในเจตนาที่จะเลิกสนธิสัญญานี้ ก็ให้คงใช้อยู่ต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนด ๑๒ เดือนนับแต่วันที่มิได้บอกกล่าวเจตนาเช่นนั้น.

(๓) การเลิกสนธิสัญญานี้จะไม่มีผลพ้นสนธิสัญญาข้อตกลงหรือความตกลงใดๆ ที่ได้ยกเลิกโดยสนธิสัญญานี้หรือสนธิสัญญาก่อนๆ ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย.

(๔) การบอกกล่าวตามความในวรรค ๒ แห่งข้อนี้จะไม่กระทบต่อการใช้สนธิสัญญานี้ระหว่างประเทศไทยกับประเทศหรืออาณาเขตใด ๆ ซึ่งได้มีการแจ้งความภาคยานุวัติตามความในข้อ ๒๔.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับตราสนธิสัญญานี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ยี่สิบสาม เดือนที่แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ยี่สิบสาม พฤศจิกายน คริสตศักราชพันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนามและประทับตรา) **หลวงประดิษฐมนูธรรม**

(ลงนามและประทับตรา) **จ. ครอสบี.**

โปรโตคอล

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนั้นในสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ ผู้มีอำนาจเต็มแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันดังต่อไปนี้ :-

๑. เป็นที่เข้าใจกันว่า ในสนธิสัญญาดังกล่าวแล้ว ซึ่งให้โปรโตคอลนี้เป็นส่วนประกอบอยู่นั้น :-

- (๑) คำว่า “คนในบังคับแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (หรือของอีกฝ่ายหนึ่ง)” นั้น ๑) เท่าที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ให้หมายถึงคนในบังคับทั้งปวงของพระองค์ และ ๒) เท่าที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์และพระจักรพรรดิ ให้หมายถึงคนในบังคับทั้งปวงของพระองค์และบุคคลทั้งปวงที่อยู่ในอารักขาของพระองค์;
- (๒) คำว่า “เรือแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (หรือของอีกฝ่ายหนึ่ง)” นั้น ๑) เท่าที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ให้รวมทั้งเรือทั้งปวงที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย และ ๒) เท่าที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์และพระจักรพรรดิ ให้รวมทั้งเรือทั้งปวงที่จดทะเบียนตามกฎหมายแห่งส่วนใด ๆ ในจักรภพนานาชาติบริติช รวมทั้งอาณาเขตต์ใด ๆ ที่อยู่ในอริปไตย อารักขา อธิราชย์ หรืออาณัติของพระองค์;
- (๓) ถ้อยคำว่า “บริษัท” แห่งประเทศใด ๆ และถ้อยคำว่า “บริษัทแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (หรือของอีกฝ่ายหนึ่ง)” ให้หมายถึงบันดาบริษัทจำกัดและอื่น ๆ ห้างหุ้นส่วนและสังคมทั้งปวง ซึ่งก่อขึ้นเพื่อพาณิชย์ การคลัง อุตสาหกรรม การขนส่งหรือธุรกิจอื่นใด และจัดตั้งโดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งใช้อยู่ในประเทศนั้นหรือในอาณาเขตต์แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญานั้นแล้ว แต่กรณี และ
- (๔) คำว่า “ประเทศต่างต่าง” นั้น ๑) เท่าที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ให้หมายถึงประเทศที่มีอาณาเขตต์อยู่ในอริปไตยของพระ

องค์ และ ๒) เท่าที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระจักรพรรดิ ให้หมายถึงประเทศที่มีอาณาเขตตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย อารักขา อริราชย์ หรือ อาณาเขตของพระองค์.

๒. เป็นที่เข้าใจกันว่า ในการที่บงการที่มีบทบัญญัติผลประติบัติแห่งชาติพื้นเมืองไว้ในสนธิสัญญานี้ คนในบังคับ บริษัทและเรือแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในอาณาเขตตั้งของแต่ละฝ่ายนั้น อีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ประติบัติให้ได้รับอนุเคราะห์น้อยกว่าคนในบังคับหรือพลเมือง บริษัทและเรือแห่งประเทศต่างตัวอื่นใด หรือของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศเช่นนั้น.

๓. เป็นที่เข้าใจกันว่า ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งบัญญัติไว้ในข้อ ๑ แห่งสนธิสัญญานี้เพื่อประโยชน์แก่คนในบังคับแห่งอัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายนั้นเป็นอันให้แก่คนในบังคับเช่นนั้น จะมีถิ่นที่อยู่ในอาณาเขตตั้งแห่งอัครราชทูตทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งหรือไม่ก็ตาม.

๔. บททั้งปวงแห่งสนธิสัญญานี้ที่บัญญัติการให้ผลประติบัติซึ่งให้แก่ประเทศต่างตัวที่ได้รับอนุเคราะห์นั้น จะได้ตีความให้หมายว่า ผลประติบัติเช่นนั้น จะได้ให้โดยพร้อมกันและโดยไม่มีเงื่อนไข.

๕. เป็นที่เข้าใจกันว่า คำว่า “ข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตั้งบังคับเพื่อคุ้มครองสาธารณสุข” ในข้อ ๘ (๒) ๔) (ค) นั้น รวมทั้ง “ข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตั้งบังคับแก่การนำเข้า การนำออก หรือการขายอัลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มที่มีอัลกอฮอล์” ด้วย.

๖. เป็นที่เข้าใจกันว่า บทแห่งข้อ ๘ จะไม่ถือว่าเป็นการตัดหนทางที่อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะตั้งอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการขายน้ำสุราที่นำเข้ามา ต่างกับการขายน้ำสุราที่รัฐทำหรือออกใบอนุญาตให้ทำ.

๗. เป็นที่เข้าใจกันว่า สนธิสัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ๖ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๑๑ และอนุสัญญาการอนุญาตศาลากลางซึ่งลงนามกัน ณ ลอนดอน เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๒๕ นั้น ไม่รวมอยู่ในคำว่า “ข้อตกลงและความตกลงทั้งปวง ที่เป็นอุปการแก่สนธิสัญญานี้” ในข้อ ๒๖.

๘. เป็นที่เข้าใจกันว่า บทกำหนดซึ่งมีอยู่ในสนธิสัญญานี้ไม่เป็นอันกระทบ ใช้แทน หรือแก้ไขกฎหมายและข้อบังคับใด ๆ ว่าด้วยการแปลงชาติ การอพยพเข้าและความสงบเรียบร้อย สาธารณะซึ่งใช้อยู่หรือจะได้อำนาจขึ้นในอาณาเขตแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดด้วย ประการใด ๆ ถ้าหากว่าไม่เป็นวิธีการเลือกปฏิบัติซึ่งมุ่งกระทำการจะเพาะต่อคนในบังคับแห่งภาคี อีกฝ่ายหนึ่ง.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งลงนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับตราไว้เป็น สำคัญ เมื่อวันที่ยี่สิบสาม เดือนที่แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ยี่สิบสาม พฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนามและประทับตรา) **หลวงประดิษฐมนูธรรม.**

(ลงนามและประทับตรา) **จ. ครอสบี.**

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง เซอร์ โจเซฟฮาท์ ครอสบี้)

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านอัครราชทูต,

อนุสนธิข้อ ๑ (๒) (ก) แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย กับสหราชอาณาจักร ซึ่งลงนามกันวันนั้น นั้น ข้าพเจ้าขอเรียน พล.ว. ท่านว่า トラบโดที่สนธิสัญญา ตั้งกล่าวแล้วคงใช้อยู่ คนในบังคับและบุคคลในอารักขาและบริษัทบริติชที่จดทะเบียนในอาณา เขตต์ที่ใช้สนธิสัญญานั้น จะได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยเพื่อประโยชน์ แก่การเป็นถิ่นที่อยู่ พาณิชย อุตสาหกรรม การศาสนาและการกุศล กับทั้งเพื่อใช้เป็นสุสาน แต่การ ได้มาซึ่งที่ดินแห่งสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น จะได้สงวนไว้ให้แก่คนในบังคับไทย แต่ถึง อย่างไรก็ดี สิทธิทุกอย่างในที่ดินใด ๆ ซึ่งคนในบังคับและบุคคลในอารักขาหรือบริษัทบริติชที่ จดทะเบียนในอาณาเขตต์ซึ่งใช้สนธิสัญญานี้ได้มาแล้ว หรือจะได้อีกต่อไป โดยชอบด้วยกฎหมาย นั้น จะได้เป็นที่คุ้มเกรง ในกรณีที่ดินใด ๆ ดังกล่าวแล้ว จะได้ใช้คำทำขวัญให้ตามสมควร.

ข้าพเจ้าขอแสดง ฯลฯ

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์โจเซฟ คอสบี้ ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพ ฯ,

๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านรัฐมนตรี,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของท่านลงวันนี้ ซึ่งมีข้อความดังต่อไปนี้ :

“อนุสนธิข้อ ๑ (๒) (ก) แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสหราชอาณาจักร ซึ่งลงนามกันวันนี้ นั้น ข้าพเจ้าขอเรียน พล. ฯ ท่านว่า ตราบใดที่สนธิสัญญาดังกล่าวแล้วคงใช้อยู่ คนในบังคับและบุคคลในอารักขาและบริษัทบริติชที่จดทะเบียนในอาณาเขตต์ที่ใช้สนธิสัญญานั้น จะได้รับอนุญาตให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยเพื่อประโยชน์แก่การเป็นถิ่นที่อยู่ พาณิชย อุตสาหกรรม การศาสนาและการกุศล กับทั้งเพื่อใช้เป็นสุสาน แต่การได้มาซึ่งที่ดินแห่งสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น จะได้สงวนไว้ให้แก่คนในบังคับไทย แต่ถึงอย่างไรก็ดี สิทธิทุกอย่างในที่ดินใดๆ ซึ่งคนในบังคับและบุคคลในอารักขาหรือบริษัทบริติชที่จดทะเบียนในอาณาเขตต์ที่ใช้สนธิสัญญานี้ได้มาแล้ว หรือจะได้อีกต่อไปโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น จะได้เป็นที่คุ้มเกรง ในกรณีที่เวนคืนสิทธิใดๆ ดังกล่าวแล้ว จะได้ใช้ค่าทำขวัญให้ตามสมควร.”

๒. รัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักรได้จดจำคำแถลงของท่านซึ่งมีอยู่ในจดหมายเหตุนี้ไว้โดยถูกต้องแล้ว.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ
ว.ล.ว.

(ลงนาม) จ. คอสบี้.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง เซอร์ โจเซฟ อาร์ท ครอสบี)

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านอัครราชทูต,

อนุสนธิสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสหราชอาณาจักร ซึ่งลงนามกันวันนั้น นั้น ข้าพเจ้าขอเรียน พล.ว. ท่านว่า ในกรณีที่ในประเทศไทยจะได้มีการตั้ง

(ก) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งของซึ่ง ในการผลิตหรือการกักอยู่ในบังคับ หรือจะได้อยู่ในบังคับต่อไป แห่งการผูกขาดภายในประเทศซึ่งรัฐเป็นผู้ประกอบหรือควบคุม หรือ

(ข) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งของอันคล้ายคลึงกับสิ่งของในบ้านเมืองซึ่งกฎหมายพื้นเมือง ห้ามหรือจำกัดเช่นเดียวกันในการผลิตการค้าหรือการขนส่งภายใน

ในกรณีเหล่านี้รัฐบาลไทยจะได้ตีความบทแห่งข้อ ๘ (๒) ๑) และ ๒) ให้หมายความว่า สหราชอาณาจักรและอาณาเขตอื่นๆ ที่ใช้สนธิสัญญาดังกล่าวแล้วจะได้รับผลประโยชน์อย่างเดียวกันกับที่ให้แก่ประเทศต่างตัวอื่นใด เพียงเท่าที่ภาวะซึ่งมีอยู่ในสหราชอาณาจักรหรือประเทศอื่นๆ ที่ใช้สนธิสัญญาเช่นว่านั้น แล้วแต่กรณี เป็นอย่างเดียวกับที่มีอยู่ในประเทศต่างตัวดังกล่าวแล้ว.

๒. ข้าพเจ้าขอ พล.ว. ท่านได้กรุณาจดจำความเจตนาแห่งรัฐบาลไทยในเรื่องนี้ไว้ด้วย.

ข้าพเจ้าขอแสดง ฯลฯ

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์ โจเซฟ คอสบี้ ดง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตบริติช,
กรุงเทพฯ,

๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านรัฐมนตรี,

อนุสนธิสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างสหราชอาณาจักรกับประเทศไทย ซึ่งลงนามกันวันนั้น นั้น ข้าพเจ้าขอเรียน พล.ว. ท่านว่า ในกรณีที่ในสหราชอาณาจักรหรือในอาณาเขตใด ๆ ที่ใช้สนธิสัญญาเช่นนั้นจะได้มีการตั้ง

(ก) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งของซึ่ง ในการผลิตหรือการค้าอยู่ในบังคับ หรือจะได้อยู่ในบังคับต่อไป แห่งการผูกขาดภายในประเทศซึ่งรัฐเป็นผู้ประกอบหรือควบคุม หรือ

(ข) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งของอันคล้ายคลึงกับสิ่งของในบ้านเมืองซึ่งกฎหมายพื้นเมือง ห้ามหรือจำกัดเช่นเดียวกันในการผลิตการค้าหรือการขนส่งภายใน

ในกรณีเหล่านี้รัฐบาลสหราชอาณาจักรจะได้ตีความบทแห่งข้อ ๘ (๒) ๑) และ ๒) ให้ความหมายว่า ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์อย่างเดียวกับที่ให้แก่ประเทศต่างตัวอื่นใด เพียงเท่าที่ภาวะซึ่งมีอยู่ในประเทศไทยเป็นอย่างเดียวกับที่มีอยู่ในประเทศต่างตัวดังกล่าวแล้ว.

๒. ข้าพเจ้าขอพล.ว. ท่านได้กรุณาจดจำความเจตนาแห่งรัฐบาลสหราชอาณาจักรในเรื่องนี้ไว้ด้วย.

ข้าพเจ้าขอแสดง วลว

(ลงนาม) จ. คอสบี้.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

(จาก เซอร์ โจเซฟ ครอส์บี ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพ ฯ,

๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านรัฐมนตรี,

ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าเอกอัครราชทูตบริติช ขอเสนอว่าให้คงใช้คำมั่นสัญญาตามข้อกำหนดในข้อ ๔ แห่งสนธิสัญญาระหว่างสหราชอาณาจักรกับประเทศไทย เพื่อตรวจแก้ข้อตกลงทางสนธิสัญญาต่าง ๆ แห่งกันและกัน ซึ่งลงนามกัน ณะลอนดอน เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ นั้น ดังต่อไปนี้ :-

“เรือรบแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาจะเข้ามา พักอยู่และทำการซ่อมแซมในเมืองท่าและถิ่นที่ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งให้เรือรบแห่งชาติอื่น ๆ เข้าถึง ก็ได้ ทั้งนี้ จะได้ปฏิบัติตามข้อบังคับและจะได้อุปโภคเกียรติยศ อาณาประโยชน์ เอกสิทธิและความยกเว้นในที่นั้น ๆ อย่างเดียวกับที่ยอมให้ ณะบัดนี้ หรือจะได้ยอมให้ต่อไปแก่เรือรบแห่งชาติใด ๆ อื่น”.

๒. ข้าพเจ้าขอเสนอต่อไปว่า จตหมายเหตุฉบับนี้กับหนังสือตอบของพล ฯ ท่านมีข้อกำหนดเช่นเดียวกันนั้น ให้ถือว่าเป็นการทำหลักฐานความตกลงซึ่งได้กระทำกันในเรื่องนี้ด้วย.

ข้าพเจ้าขอแสดง วลว

(ลงนาม) จ. ครอส์บี.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้า

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง เซอร์ โจเซฟ อาร์คโฮลต์)

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านอัครราชทูต,

ในการตอบจดหมายเหตุของท่านลงวันนั้น ข้าพเจ้าขอสนองตามคำเสนอซึ่งมีอยู่ในจดหมายเหตุนั้น ว่าให้คงใช้คำมั่นสัญญาตามข้อกำหนดในข้อ ๔ แห่งสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับสหราชอาณาจักร เพื่อตรวจแก้ข้อตกลงทางสนธิสัญญาระหว่างกันและกัน ซึ่งได้ลงนามกัน ณ ลอนดอน เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ นั้น ดังต่อไปนี้:—

“เรือรบแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาจะเข้ามา พักอยู่และทำการซ่อมแซมในเมืองท่าและถิ่นที่ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งให้เรือรบแห่งชาติอื่นๆ เข้าถึง ก็ได้ ทั้งนี้ จะได้ปฏิบัติตามข้อบังคับและจะได้อุปโภคเกียรติยศ อาณาประโยชน์ เอกสิทธิและความยกเว้นในที่นั้นๆ อย่างเดียวกับที่ยอมให้คณะบัคิน หรือจะได้ยอมให้ต่อไปแก่เรือรบแห่งชาติใด ๆ อื่น”.

๒. ข้าพเจ้าขอสนองตามคำเสนอของท่านที่ให้ถือว่าจดหมายเหตุของท่านกับจดหมายเหตุตอบฉบับนี้เป็นการทำหลักฐานความตกลงซึ่งได้กระทำกันในเรื่องนี้ด้วย.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์ โจเซฟอาร์ ครอสม์ ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพฯ,

๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านรัฐมนตรี,

อนุสนธิข้อ ๒๖ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างสหราชอาณาจักรกับประเทศไทย ซึ่งลงนามกันวันนี้ และเนื่องจากการยกเลิกความตกลงว่าด้วยการจดทะเบียนคนในบังคับบริติชในประเทศไทย ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ฯ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๙๙ ตั้งได้ขยายออกไปตามความในจดหมายเหตุลงวันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๐ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เสนาบดีว่าการต่างประเทศแห่งประเทศไทยได้ทรงมีไปยังอัครราชทูตอังกฤษ ณ กรุงเพท ฯ นั้น ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขอเสนอให้ทำความตกลงกันระหว่างรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักรฝ่ายหนึ่งกับรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไทยอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้ความยกเว้นจากการรับราชการที่บังคับในกองทัพประจำ กองรักษาการแห่งชาติ มิลิตารีหรือตำรวจฝ่ายไทยแก่บุคคลซึ่งเกิดในประเทศไทยก่อนวันเริ่มใช้สนธิสัญญานี้ ซึ่งในขณะนั้นบิดาได้เป็นคนในบังคับบริติชหรือเป็นคนในอารักขาแห่งพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิและพระจักรพรรดิ ที่เกิดภายนอกประเทศไทย.

๒. ถ้ารัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไทยสนองตามคำเสนอนี้แล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอต่อไปว่าให้ถือจดหมายเหตุฉบับนี้และหนังสือตอบของพล ฯ ท่านมีความตามนัยข้างบนนี้ว่าเป็นการประกอบและทำหลักฐานความตกลงซึ่งได้กระทำกันระหว่างรัฐบาลทั้งสองในเรื่องนี้.

ข้าพเจ้าขอแสดง วล ฯ

(ลงนาม) จ. ครอสม์.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง เซอร์ โจเซฟอาห์ กรอสบี)

กระทรวงการต่างประเทศ,
วังสราญรมย์,

๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของท่านลงวัน^{นี้} มีข้อความดังต่อไปนี้ :-

“อนุสนธิข้อ ๒๖ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างสหราชอาณาจักรกับประเทศไทย ซึ่งลงนามกันวัน^{นี้} และเนื่องจากการยกเลิกความตกลงว่าด้วยการจดทะเบียนคนในบังคับบริติชในประเทศไทย ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ๖ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๘๙ ดังได้ขยายออกไปตามความในจดหมายเหตุลงวันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๐ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เสนาบดีว่าการต่างประเทศแห่งประเทศไทยได้ทรงมีไปยังอัครราชทูตอังกฤษ ณ กรุงเพท ๖ นั้น ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้าพเจ้าขอเสนอให้ทำความตกลงกันระหว่างรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักรฝ่ายหนึ่งกับรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไทยอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้ความยกเว้นจากการรับราชการที่บังคับในกองทัพประจำกองรักษาการแห่งชาติ มิติเซียหรือตำรวจฝ่ายไทยแก่บุคคลซึ่งเกิดในประเทศไทยก่อนวันเริ่มใช้สนธิสัญญานี้ ซึ่งในขณะนั้นบิดาได้เป็นคนในบังคับบริติชหรือเป็นบุคคลในอารักขาแห่งพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่เกิดภายนอกประเทศไทย.

๒. ถ้ารัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไทยสนองตามคำเสนอ^{นี้}แล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอต่อไปว่าให้ถือจดหมายเหตุฉบับ^{นี้}และหนังสือตอบของพล ๖ ท่านมีความตามนัยข้างบน^{นี้}ว่าเป็นการประกอบและทำหลักฐานความตกลงซึ่งได้กระทำกันระหว่างรัฐบาลทั้งสองในเรื่องนี้.”

ในการตอบข้าพเจ้าขอตอบว่ารัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไทยตกลงตามคำเสนอข้างบน^{นี้}.

จดหมายเหตุฉบับ^{นี้}กับจดหมายเหตุของท่านดังกล่าวแล้ว^{นี้} ให้ถือว่าเป็นการประกอบและทำหลักฐานความตกลงซึ่งได้กระทำกันในเรื่องนี้.

ข้าพเจ้าขอแสดงความเคารพ

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง เซอร์ โจเซฟท์ ครอสม์)

กระทรวงการต่างประเทศ,
วังสราญรมย์,

๑๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอเรียนให้ พล. ๖ ท่านทราบว่า ในบังคับแห่งการถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกันและใน
บังคับแห่งความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาลไทยรับว่า สิทธิซึ่งคนในบังคับอังกฤษ
และคนในอารักขาของอังกฤษและเรือ บริษัทและสินค้าของอังกฤษได้รับอยู่ในประเทศไทยแต่
ก่อนตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษ ค.ศ. ๑๙๒๕ นั้น ให้คงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะ
ใช้สนธิสัญญาฉบับใหม่ แต่เป็นกำหนดไม่เกินสี่เดือนนับตั้งแต่วันที่ ๔ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗
เป็นต้นไป.

ข้าพเจ้าขอแสดง ๖ ล ๖

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

หมายเหตุ

ข้อความแห่งสนธิสัญญาฉบับใหม่นี้ได้ตกลงกันเป็นที่สิ้นสุดในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับอัครราชทูตอังกฤษได้ออกคำแถลงการณ์และแลกเปลี่ยนจดหมายเหตุ
ฉบับนี้ ในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗

(จาก เซอร์ โจเซฟ ครอสม์ ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพ ฯ,

๑๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านรัฐมนตรี,

ข้าพเจ้าขอเรียนให้ พณฯ ท่านทราบว่า ในบังคับแห่งการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักรรับว่า สิทธิซึ่งคนในบังคับไทยและเรือ บริษัทและสินค้าไทยได้รับอยู่ในสหราชอาณาจักร และในสเตรตส์เซ็ตเติลเมนต์และรัฐมลายูในอารักขาของอังกฤษ ตามสนธิสัญญาระหว่างอังกฤษกับประเทศไทย ค.ศ. ๑๙๒๕ นั้น ให้คงมีอยู่ต่อไป จนกว่าจะใช้สนธิสัญญาฉบับใหม่ แต่เป็นกำหนดไม่เกินสี่เดือนนับตั้งแต่วันที่ ๔ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ เป็นต้นไป.

ข้าพเจ้าขอแสดง ว ล ฯ

(ลงนาม) จ. ครอสม์.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง เซอร์ โจเซฟที่ กรอสส์)

ที่ ๑๓๔๖๓/๒๔๘๐

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอัครราชทูต,

อนุสนธิจดหมายเหตุเลขเปลี่ยนลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๑๙๓๗ ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสหราชอาณาจักรเพื่อให้คงใช้สิทธิตามสนธิสัญญาฉบับวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๑๙๒๕ ไปชั่วคราวนั้น ข้าพเจ้าขอเรียน พลว ท่านว่า จดหมายเหตุเลขเปลี่ยนนี้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรโดยถูกต้องตั้งแต่วันที่ ๑๔ เดือนนี้.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์ โจเซฟ ครอส์บี ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพ ฯ,

๑๙ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านรัฐมนตรี,

ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าเอกเกล้าฯ ตามบทข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ฯ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหากรุณาธิคุณแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่วางไปถึงอาณาเขตต์ต่างๆ ดังระบุชื่อไว้ข้างต้น :-

ฮ่องกง

สเตรตส์เซตเติลเมนต์ส

สหพันธรัฐมลายู คือ เนกรี เซมบิลัน, ปาหัง, เประ และ ซะลังโกร

อสหพันธรัฐมลายู คือ โยโฮร์, เกดาด์, กะลันตัน, บลิส และ ตรังกะนุ

๒. ขอ พณ ฯ ท่านได้โปรดตอบรับหนังสือบอกกล่าวนี้ด้วย.

ข้าพเจ้าขอแสดง วล ฯ

(ลงนาม) จ. ครอส์บี.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าเอกเกล้าฯ.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง เซอร์ โจเซฟ คอรอลบี้)

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๑๔ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอธิการราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับหนังสือของท่านลงวันที่ ๑๔ เดือนนี้ ซึ่งท่านแจ้งว่า ตามคำสั่งของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ท่านบอกกล่าวตามบท ข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญา ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพทว เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพื้นทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญา ที่ว่านี้ไปถึงอาณาเขตต์ต่าง ๆ ดังระบุชื่อไว้ข้างใต้ :-

ฮ่องกง

สเตอร์ตสเซตเติลเมนต์ส

สหพันธรัฐมาลายู คือ เนกรี เซมบิลัน, ปาหัง, เประ และ ซะลังโกร

อสหพันธรัฐมาลายู คือ โยโฮร์, เกดดาห์, กะลันตัน, ปลิส และ ตรังกะนู

ในการรับทราบหนังสือของท่าน ข้าพเจ้าขอแจ้งว่า ตามความในข้อ ๒๓ ที่กล่าวข้างต้น แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ สนธิสัญญาที่ว่าเป็นอันขยายไปถึงอาณาเขตต์ที่ระบุ ข้างต้นนับตั้งแต่วันที่แห่งคำบอกกล่าวของท่านเป็นต้นไป.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์ โจเซฟ ครอสบี ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

๒๗/๑๒๗/๓๘

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพ ฯ,

๘ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านรัฐมนตรี,

ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
บอกกล่าว ตามบทข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ฯ เมื่อวันที่
๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย
ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่นำไปถึงอาณาเขตต์ต่าง ๆ ดังระบุชื่อไว้ข้างใต้ :-

บริติช ฮอนดูรัส

เกาะลังกา

ไซปรัส

เกาะฟอล์กแลนด์ และบันดาเขตต์สังกัด

ฟีจี

แกมเบีย (อาณานิคมและรัฐอารักขา)

โกสต์ โกลด์

(ก) อาณานิคม

(ข) อาแซนตี

(ค) บันดาอาณาเขตต์เหนือ

(ง) โตโกแลนด์ ในอาณัติบริติช

มอลตา

มอริเชียส

ไนจีเรีย

- (ก) อาณานิคม
- (ข) รัฐอารักขา
- (ค) แคมเบอร์นัส ในอาณัติบริติช

โรตียะเหิน

เซนต์เฮลิเณ และ แอสเซนชัน

เซย์เชลล์

อาณานิคมเขตต์แดงแกนนีคา

เกาะวินด์วาร์ด

เกรนาดา

เซนต์ ลูเซีย

เซนต์ วินเซนต์

ขอ พณฯ ท่านได้โปรดตอบรับหนังสือบอกกล่าวนี้ด้วย.

ข้าพเจ้าขอแสดง ๆ ลว

(ลงนาม) จ. ครอสบี.

เอกอัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้า.

(จาก เจ้าพระยาจักรีธรรมาธิเบศ ถึง เซอร์ โจเซฟอัล ครอสม์)

ที่ ๑๒๑๔๒/๒๔๘๑

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๒๓ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของท่านที่ ๒๗/๑๒๗/๓๘ ลงวันที่ ๘ เดือนนี้ ซึ่งท่านแจ้งว่า ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า ท่านบอกกล่าว ตามบทข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ๖ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหาจักรีแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่นำไปถึงอาณาเขตต์ต่างๆ ดังระบุชื่อไว้ข้างใต้ :-

บริติช ฮอนดูรัส

เกาะลังกา

ไซปรัส

เกาะฟอล์กแลนด์ และบันดาเขตต์สังกัด

ฟีจี

แกมเบีย (อาณานิคมและรัฐอารักขา)

โกลด์ โคสต์

(ก) อาณานิคม

(ข) อาเซนตี

(ค) บันดาอาณาเขตต์เหนือ

(ง) โทโกแลนด์ ในอาณัติบริติช

มอลตา

มอริเชียส

ไนจีเรีย

(ก) อาณานิคม

(ข) รัฐอารักขา

(ค) แคมเบอร์แลนด์ ในอาณัติบริติช

โรตตีเชียเหนือ

เซนต์ เฮลีน่า และแอสเซนชัน

เซย์เชลล์

อาณาเขตต์แดงแกนยีคา

เกาะวินด์วาร์ด

เกรนาดา

เซนต์ ลูเชีย

เซนต์ วินเซนต์

ในการรับทราบหนังสือของท่าน ข้าพเจ้าขอแจ้งว่า ตามความในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญา
การพาณิชย์และการเดินเรือที่กล่าวข้างต้น สนธิสัญญาที่ว่าเป็นอันขยายไปถึงอาณาเขตต์ที่ระบุ
ข้างต้นนับตั้งแต่วันที่แห่งจดหมายเหตุของท่านที่กำลังตอบอยู่นี้เป็นต้นไป.

ข้าพเจ้าขอแสดง วัล วัล

(ลงนาม) ศิริธรรมาธิเบศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์ โจเซฟท์ ครอส์บี ถึง เจ้าพระยาศรัทธาธรรมาธิเบศ)

ที่ ๖๒/๔๔/๓๔

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพ ฯ,

๕ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔.

ท่านรัฐมนตรี,

ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
บอกกล่าว ตามบทข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ฯ เมื่อ
วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหา
กษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิ
แห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่ว่านี้ ไปถึงอาณาเขตต์ต่างๆ ทั้งระบุชื่อไว้ข้างใต้:-

บาร์เบตอส

บริติช กิอานา

ยามากา

เกาะลิวาร์ด

แซนซีบาร์

ขอ พณฯ ท่านได้โปรดตอบรับหนังสือบอกกล่าวนี้ด้วย.

ข้าพเจ้าขอแสดง ฯ ล ฯ

(ลงนาม) จ. ครอส์บี.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

(จาก เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศ ถึง เซอร์ โจเซอท์ ครอสบี้)

ที่ ๓๗๐๖/๒๔๘๒

กระทรวงการต่างประเทศ,
วังสราญรมย์,

๑๐ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๙.

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของท่านที่ ๖๒/๔๔/๓๙ ลงวันที่ ๙ เดือนนี้ ซึ่งท่านแจ้งว่า ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า การพาณิชยและการเดินเรือ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหากรุณาธิคุณแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่วนไปถึงอาณาเขตต์ต่าง ๆ ดังระบุชื่อไว้ข้างใต้ :-

บาร์เบโดส

บริติช กิอานา

ยาเมกา

เกาะลิเวิร์ด

แซนซีบาร์

ในการรับทราบหนังสือของท่าน ข้าพเจ้าขอแจ้งว่า ตามความในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชยและการเดินเรือที่กล่าวข้างต้น สนธิสัญญาที่วนไปนั้นอันขยายไปถึงอาณาเขตต์ที่ระบุข้างต้นนับตั้งแต่วันที่แห่งจดหมายเหตุของท่านที่กำลังตอบอยู่นี้เป็นต้นไป.

ข้าพเจ้าขอแสดง ว ล ว

(ลงนาม) ศรีธรรมราชเบศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์ โจเซฟ ครอส์บี ถึง เจ้าพระยาสุรสีห์ธรรมาธิบดี)

ที่ ๖๒/๖๑/๓๔

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพ ฯ,

๒๘ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔.

ท่านรัฐมนตรี,

ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าเอกเจ้านั้น ขอแจ้งให้ พล.ว. ท่านทราบถึงภาคยานุวัติของพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพื้นทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในส่วนอินเดีย แก่สนธิสัญญาการพาณิชย์ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ฯ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๔ ตามบทในข้อ ๒๔ แห่งสนธิสัญญาที่ว่านี้

๒. ภาคยานุวัตินี้ มีข้อสงวนว่า การแต่งตั้งเจ้าพนักงานกงสุลไทยในตำแหน่งใด ๆ ก็ตามเพื่อให้อยู่ในอินเดียตามบทในข้อ ๑๘ แห่งสนธิสัญญานี้ พึงจำกัดให้ตั้งได้แต่เฉพาะ เมืองท่าทะเลเท่านั้น

๓. ขอท่านได้โปรดตอบรับหนังสือแจ้งความฉบับนี้ในเวลาอันควร และหนังสือแจ้งความนี้จะมิผลนับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป.

ข้าพเจ้าขอแสดง วล.ว.

(ลงนาม) จ. ครอส์บี.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้า.

(จาก เซอร์ โจเซฟ คอรสบี ถึง นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม)

ที่ ๖๒/๖๗/๓๙

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพฯ,

๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๙.

ท่านรัฐมนตรี,

ข้าพเจ้าขอท้าวความถึงจดหมายเหตุของข้าพเจ้า ที่ ๖๒/๖๑/๓๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน
ศกนี้ แจ้งภากยานุวัติของพระบาทสมเด็จพระมหาภักดิ์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณานิคม
จักรวรรดิอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในส่วนอินเดีย แก่สนธิสัญญาการ
พาณิชย์ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ตามบทในข้อ ๒๔
แห่งสนธิสัญญาที่ว่านี้

๒. ผมว่า ท่านคงจะจำได้ว่า ในจดหมายเหตุที่กล่าวข้างต้นข้าพเจ้าได้แถลงว่า ภากยานุวัติ
ดังกล่าวนี้ มีข้อสงวนว่า การแต่งตั้งเจ้าพนักงานกงสุลไทยในตำแหน่งใด ๆ ก็ตาม เพื่อให้
อยู่ในอินเดีย ตามบทในข้อ ๑๘ แห่งสนธิสัญญา ควรจำกัดให้ตั้งได้แต่ ณ เมืองท่าทะเลเท่านั้น
ในข้อนี้ ข้าพเจ้าขอแจ้งให้ผมว่า ท่านทราบว่า ตามปกติรัฐบาลอินเดียมีเจตนาที่จะเสนอข้อสงวน
ทำนองนี้ต่อไปภายหน้า ก่อนที่จะให้ภากยานุวัติแก่สนธิสัญญาชนิดเดียวกันที่ทำกับประเทศใน
ยุโรปหรือประเทศอื่น ๆ.

ข้าพเจ้าขอแสดง ว ล ว

(ลงนาม) จ. คอรสบี.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(จาก นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม ถึง เซอร์ โจเซฟ คอรอบี)

ที่ ๖๘๐๗/๒๔๘๒

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๒๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๙.

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของท่าน ที่ ๖๒/๖๑/๓๙ ลงวันที่ ๒๘ เดือนก่อน ซึ่งท่านแจ้งภาคยานุวัติของพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในส่วนอินเดีย แก่สนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท ๖ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ตามบทในข้อ ๒๔ แห่งสนธิสัญญาที่ว่านี้ ท่านได้แถลงมาด้วยว่า ภาคยานุวัตินี้ มีข้อสงวนว่าการแต่งตั้งเจ้าพนักงานกงสุลไทย ในตำแหน่งใดๆ ก็ตาม เพื่อให้อยู่ในอินเดีย ตามบทในข้อ ๑๘ แห่งสนธิสัญญา จึงจำกัดให้ตั้งได้แต่ ณ เมืองท่าทะเลเท่านั้น.

ด้วยจดหมายเหตุฉบับต่อมา ที่ ๖๒/๖๗/๓๙ ลงวันที่ ๑๗ เดือนนี้ ท่านมีแก้ไขชี้แจงเกี่ยวกับข้อสงวนที่กล่าวข้างต้นว่า ตามปกติรัฐบาลอินเดียมีเจตนาที่จะเสนอข้อสงวนท่านเองนี้ต่อไปภายหลัง ก่อนที่จะให้ภาคยานุวัติแก่สนธิสัญญาชนิดเดียวกันที่ทำกับประเทศในยุโรปหรือประเทศอื่นๆ.

ในการรับทราบหนังสือของท่านทั้งสองฉบับ ข้าพเจ้าขอแถลงว่า ตามความในข้อ ๒๔ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือที่อ้างถึงข้างต้น ภาคยานุวัติแก่สนธิสัญญาที่ว่านี้ ในส่วนอินเดียมีผลนับตั้งแต่วันที่แห่งจดหมายเหตุของท่านที่กำลังตอบอยู่นี้ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน และภายใต้บังคับแห่งข้อสงวนในจดหมายเหตุที่ว่านี้

ข้าพเจ้าขอแสง วัล วัล

(ลงนาม) **พิบูลสงคราม.**

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์ โจเซฟฮาท์ ครอบสบี้ ถึง นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม)

ที่ ๖๒/๘๖/๓๙

สถานทูตบริติช,
กรุงเทพฯ ฯ,

๑๘ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๙.

ท่านรัฐมนตรี,

ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าเอกเกล้าตามบทในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเทพฯ ฯ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหาภิรมย์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพินทุเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่นำไปถึงอาณาเขตที่ตั้งระบุชื่อไว้ข้างใต้ :-

ปาเลสไตน์ นอกจากทรานสยอร์ดัน

ขอ พล ฯ ท่านได้โปรดตอบรับหนังสือบอกกล่าวนี้ด้วย

ข้าพเจ้าขอแสดง ฯ ล ฯ

(ลงนาม) จ. ครอบสบี้.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้า

(จาก นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม ถึง เซอร์ โจเซฟ คอสบี้)

ที่ ๘๓๓๕/๒๔๘๒

กระทรวงการต่างประเทศ,
วังสราญรมย์,

๒๑ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๙.

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของท่าน ที่ ๖๒/๘๖/๓๙ ลงวันที่ ๑๘ เดือนนี้ ซึ่งท่านแจ้งว่า ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎบริเตน ท่านบอกกล่าวตามบทในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเทเพว เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่วนนี้ไปถึงอาณาเขตที่ตั้งระบุชื่อไว้ข้างใต้ :-

ปาเลสไตน์ นอกจากทรานสยอร์ดัน

ในการรับทราบหนังสือของท่าน ข้าพเจ้าขอแจ้งว่า ตามความในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือที่กล่าวข้างต้น สนธิสัญญาที่วนนี้เป็นอันขยายไปถึงอาณาเขตที่ตั้งระบุข้างต้นนับตั้งแต่วันที่แห่งจดหมายเหตุของท่านที่กำลังตอบอยู่นี้เป็นต้นไป.

ข้าพเจ้าขอแสดง วล ว.

(ลงนาม) **พิบูลสงคราม.**

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

(จาก เซอร์ โจเซฟ ครอสบี ถึง นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม)

ที่ ๖๒/๕๓/๓๕

สถานทูตบริติช,

กรุงเทพฯ,

๑ กันยายน ค.ศ. ๑๙๓๕.

ท่านรัฐมนตรี,

ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าเอกเกล้าฯ ตามบทในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพทฯ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพ้นทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่นำไปถึงอาณาเขตที่ตั้งระบุชื่อไว้ข้างนี้ :-

ตองกา

ขอ พณฯ ท่านได้โปรดตอบรับหนังสือบอกกล่าวนี้ด้วย.

ข้าพเจ้าขอแสดงความเคารพ วลว.

(ลงนาม) จ. ครอสบี.

อัครราชทูตแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าเอกเกล้าฯ.

(จาก นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม ถึง เซอร์ โจเซฟ ฮัท ครอสบี้)

ที่ ๔๔๕๕/๒๔๘๒

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๔ กันยายน ค.ศ. ๑๙๓๙.

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของท่าน ที่ ๖๒/๙๓/๓๙ ลงวันที่ ๑ เดือนนี้ ซึ่งท่านแจ้งว่า ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ว่าตามบทในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือ ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเพท เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ ให้ทราบถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์ และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย ในอันที่จะขยายสนธิสัญญาที่วานี้ไปถึงอาณาเขตต์ตั้งระบู้ชื้อไว้ข้างใต้ :-

ทองคำ

ในการรับทราบหนังสือของท่าน ข้าพเจ้าขอแจ้งว่า ตามความในข้อ ๒๓ แห่งสนธิสัญญาการพาณิชย์และการเดินเรือที่กล่าวข้างต้น สนธิสัญญาที่วานี้เป็นอันขยายไปถึงอาณาเขตต์ที่ระบู้ชื้อขึ้น นับตั้งแต่วันที่แห่งจดหมายเหตุของท่านที่กำลังตอบอยู่นี้เป็นต้นไป.

ข้าพเจ้าขอแสดง ๖ ล ฯ.

(ลงนาม) **พิบูลสงคราม.**

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ.

ANGLO-THAI TREATY OF COMMERCE AND NAVIGATION

His Majesty the King of Thailand and His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, desiring to facilitate and to regulate by means of a revised treaty their mutual relations of trade and commerce,

Have resolved to conclude a Treaty for this purpose, and have appointed as their plenipotentiaries :

His Majesty the King of Thailand :

Luang Pradist Manudharm (Pridi Banomyong), His Majesty's Minister for Foreign Affairs;

His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India (hereinafter referred to as His Majesty the King and Emperor) :

for Great Britain and Northern Ireland

Sir Josiah Crosby, K.B.E., C.I.E., His Majesty's Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary in Thailand;

Who, having communicated their full powers, found in good and due form, have agreed as follows :—

ARTICLE 1.

- (1) The subjects of each High Contracting Party shall be entitled
 - (a) to enter, travel and reside in, and to leave the territories of the other High Contracting Party so long as they satisfy and observe the conditions and regulations applicable in such territories to the entry, travel, residence and departure of all foreigners;
 - (b) on the same terms and subject to the same laws and regulations as subjects or citizens of the most favoured foreign country to carry on in the territories of the other High Contracting Party their commerce, manufacture, industries, professions and occupations, and to trade in all kinds of merchandise of lawful commerce; to employ agents of their choice; and generally to do everything incident to or necessary for trade.

(2)-(a) The subjects of each High Contracting Party shall be permitted in the territories of the other to acquire, inherit, possess, lease and occupy property, movable or immovable, subject, however, to the right of the latter High Contracting Party

- (i) to make the acquisition or leasing of immovable property in his territory by foreigners subject to such conditions as are or may be established for reasons of national security or other reasons of public policy;
- (ii) to impose such restrictions as he may think fit in regard to the acquisition of vessels flying his national flag or aircraft on his national register and shares in such ships and aircraft.

In all the matters referred to in this sub-paragraph, the subjects of each High Contracting Party shall receive, in the territories of the other, treatment not less favourable than that accorded to the subjects or citizens of any other foreign country.

(b) The subjects of each High Contracting Party shall be permitted in the territories of the other to dispose by sale, exchange, gift, marriage, testament or in any other manner, of property, movable or immovable, lawfully possessed by them on the same conditions as are or may be established with regard to the subjects of the other High Contracting Party.

(c) Further, they shall be permitted to export their property and their goods in general from the territories of the other High Contracting Party, subject to no other conditions or restrictions and to no other or higher duties than those to which the subjects of that High Contracting Party would be liable in similar circumstances.

(3) The subjects of either High Contracting Party resident in the territories of the other shall not be compelled, under any pretext whatsoever, to pay any duties, taxes, imposts, fees which are substantially taxes, exactions, or contributions of any kind whatever, levied on behalf of any authority whatsoever, other or higher than those which are or may be levied upon the subjects of the other High Contracting Party; and they shall enjoy the same treatment and the same protection at the hands of the fiscal authorities and tribunals as the subjects of the other High Contracting Party.

(4) The subjects of either High Contracting Party, wherever resident, shall not be subjected in the territories of the other to any duties, taxes, imposts, fees which are substantially taxes, exactions or contributions of any kind whatever which are not equally levied upon the subjects or citizens of the most favoured foreign country; they shall enjoy the same treatment and the same protection at the hands of the fiscal authorities and tribunals as the subjects or citizens of the most favoured foreign country.

(5) The subjects of each High Contracting Party shall receive, in the territories of the other, the most constant protection and security for their persons and property, and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as the subjects of the other High Contracting Party, subject to their compliance with the same laws and regulations. They shall, moreover, be exempt, in the territories of the other High Contracting Party, from all compulsory military service either on land or sea or in the air, in the regular forces or in the national guard or in the militia or in the police; from all forms of compulsory manual labour (except in cases of sudden and unexpected occurrences involving great public danger, or where Thai law gives the option of performing such labour in lieu of the payment of taxes); and from the performance of all judicial administrative and municipal functions whatever, other than those imposed by the laws relating to juries. They shall also be exempted from all contributions, whether in money or in kind, imposed as an equivalent for such service or the performance of such functions, and from all forced loans, whether in money or in kind, or military contributions. They shall in no case be liable to any military or civil requisitions other or greater than such as may be levied on the subjects of the other High Contracting Party, and shall be accorded due payment therefor, which shall in no case be less than the payment accorded in similar circumstances to the subjects of the other High Contracting Party. Furthermore, in all matters relating to military or civil requisitions, the subjects of each High Contracting Party shall not be accorded in the territories of the other less favourable treatment than that which is or may be accorded to the subjects or citizens of the most favoured foreign country.

ARTICLE 2.

The dwellings, warehouses, manufactories and shops, and all other property of the subjects of each High Contracting Party in the territories of the other, and all premises appertaining thereto, used for purposes of residence or commerce, shall be respected. Except under the conditions and with the forms prescribed by the laws and regulations for the subjects of the last-mentioned High Contracting Party, no domiciliary visit shall be instituted and no search of any such buildings or premises be carried out, nor shall books, papers or accounts be examined or inspected.

ARTICLE 3.

(1) There shall be reciprocal freedom of commerce and navigation between the territories of the High Contracting Parties.

(2) Subject to the provisions of Articles 1 (1) (a) and 16, the subjects of each High Contracting Party shall have liberty freely to come with or without their ships and cargoes to all places, ports and rivers in the territories of the other, to which subjects of that High Contracting Party are or may be permitted to come, and shall enjoy the same rights, privileges, liberties, favours, immunities and exemptions in matters of foreign commerce and navigation, as are, or may be, enjoyed by subjects of that High Contracting Party.

ARTICLE 4.

The subjects of each High Contracting Party shall, in the territories of the other, have free access to the Courts of Justice for the prosecution and defence of their rights. They shall be at liberty, equally with subjects or citizens of that other High Contracting Party or of the most favoured foreign country, to choose and employ in all causes and proceedings lawyers, advocates, attorneys, agents and representatives to prosecute and defend their rights before such Courts from among the persons entitled to act as such in those territories. There shall be no condition or requirement imposed upon the subjects of either High Contracting Party in connexion with such access to the Courts of Justice in the territories of the other, which do not apply to the subjects or citizens of the other or of the most favoured foreign country.

ARTICLE 5.

(1) Each High Contracting Party undertakes to place no obstacle in the way of the companies of the other High Contracting Party which may desire to carry on in his territories, whether through the establishment of branches or otherwise, any description of business which the companies of any other foreign country are, or may be, permitted to carry on.

(2) The provisions of Article 1 (1) (b), (2) (a) (b) and (c) and (5), Article 2 and Article 4 of the present Treaty, relative to subjects of the High Contracting Parties, shall equally apply to companies of the High Contracting Parties and shall, for this purpose, be read as though the word "companies" were in every case substituted for the word "subjects" in those provisions.

(3) The companies of each High Contracting Party shall in the territories of the other, so far as concerns duties, taxes, imposts, fees which are substantially taxes, exactions or contributions of any description whatever, levied on behalf of any authority whatsoever, enjoy treatment no less favourable than that accorded to the companies of the other High Contracting Party.

(4) The companies of each High Contracting Party shall enjoy in the territories of the other, in every respect and in all matters, treatment fully as favourable as that accorded to the companies of any other foreign country.

ARTICLE 6.

The subjects and companies of each High Contracting Party shall enjoy, in the territories of the other, a perfect equality of treatment with the subjects and companies of the other in all that relates to import, export and transit duties, royalties and payments in respect of concessions, warehousing, Customs facilities, the examination and appraisal of merchandise, and drawbacks.

ARTICLE 7.

(1) All those facilities and privileges which are set out in the International Convention relating to the Simplification of Customs Formalities, signed at Geneva on the 3rd November, 1923, shall, in his territories, be accorded by each High Contracting Party to the other with respect to the treatment of commercial travellers and samples.

(2) Any further facilities or privileges accorded in his territories by either High Contracting Party to any other foreign country in respect of commercial travellers or samples shall be extended unconditionally to the other High Contracting Party.

ARTICLE 8.

(1) It is agreed that the customs tariffs applicable to articles produced or manufactured in the territories of either High Contracting Party imported into the territories of the other shall be regulated by the laws of the country of importation.

However, (a) articles produced or manufactured in the territories of either High Contracting Party imported into the territories of the other, from whatever place arriving, shall not be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles produced or manufactured in any other foreign country; and

(b) No other or higher duties or charges shall be imposed in the territories of either High Contracting Party on the exportation of any article to the territories of the other than such as are or may be payable on the exportation of the like article to any other foreign country.

(2)-(i) No prohibition or restriction shall be imposed or maintained on the importation into the territories of either High Contracting Party of any article, from whatever place arriving, produced or manufactured in the territories of the other High

Contracting Party, which shall not equally extend to the importation of the like articles produced or manufactured in any other foreign country.

(ii) No prohibition or restriction shall be imposed or maintained on the exportation of any article from the territories of either High Contracting Party to the territories of the other which shall not equally extend to the exportation of the like articles to any other foreign country.

(iii) In the event of any form of quantitative limitation being established for the importation or exportation of articles restricted, each of the High Contracting Parties agrees to grant for the importation from or exportation to the territories of the other High Contracting Party an equitable apportionment of the quantity of restricted goods which may be authorised for importation from or exportation to foreign countries.

(iv) Exceptions to the general rule laid down in subparagraphs (2) (i) and (ii) of this Article may be made only in the case of

- (a) prohibitions or restrictions imposed in the interests of public security;
- (b) prohibitions or restrictions regarding traffic in arms, ammunition and implements of war, or, in, exceptional circumstances, all other military supplies;
- (c) prohibitions or restrictions imposed for the protection of public health;
- (d) prohibitions or restrictions imposed for the protection of animals or plants, including protection against disease, degeneration or extinction, as well as measures taken against harmful seeds, plants and animals.

(3) The provisions of the present Treaty relating to prohibitions or restrictions of importation and exportation do not apply to the trade in opium and other substances included now or hereafter within the scope of the International Opium Convention signed at Geneva on the 19th February, 1925, or the International Convention for Limiting the Manufacture and Regulating the Distribution of Narcotic Drugs, signed at Geneva on the 13th July, 1931, it being understood that such trade shall remain subject to the laws and regulations which are or may at any time be in force in the territories of the respective High Contracting Party.

ARTICLE 9.

Internal duties levied within the territories of either High Contracting Party for the benefit of the State or of organs of local or municipal government, on or in connection with goods produced or manufactured in the territories of the other Party, shall not be

other or greater than the duties levied in similar circumstances on or in connection with goods of national origin.

ARTICLE 10.

(1) The subjects and companies of either High Contracting Party shall receive equitable treatment in the territories of the other in respect of any measure of disposal, limitation, restriction or expropriation affecting property, rights and interests legally acquired by them and in respect of compensation for any such measure, and shall not, in respect thereof, be treated less favourably than the subjects and companies respectively of the other Party.

(2) Any prohibitions or restrictions, whether by the creation or maintenance of a monopoly or otherwise, which are, or may hereafter be, imposed in the territories of either High Contracting Party on the importation, purchase and sale of arms and ammunition shall not be so framed or administered as to prevent the subjects and companies of the other High Contracting Party from obtaining adequate supplies of industrial explosives for use in their industries, it being understood that nothing in this paragraph shall preclude either High Contracting Party from enforcing such reasonable regulations as may be required in the interests of public safety or security.

ARTICLE 11.

The subjects and companies of each High Contracting Party shall have, in the territories of the other, the same rights as subjects or companies of that High Contracting Party in regard to patents for inventions, trade marks, trade names, industrial designs and copyright in literary and artistic works, provided they observe the conditions and formalities imposed on subjects of the latter High Contracting Party.

ARTICLE 12.

(1) Each High Contracting Party shall prohibit the importation into, and shall provide measures for the seizure on importation into, his territories of any goods bearing words, devices, descriptions or other indications which state or manifestly suggest that the goods have been manufactured in the territories of the other, if such statement or suggestion be false, and shall, moreover, protect imported products from competition through the short reeling of yarns and the false lapping of piece-goods.

(2) The provisions of this Article do not impose any obligation to seize goods in transit.

ARTICLE 13.

(1) In all that relates to navigation and the treatment of shipping, each High Contracting Party undertakes to treat the companies and vessels of the other not less favourably in any respect either in law or in fact than his own companies and vessels or the companies and vessels of any other foreign country. The provisions of this Article relating to vessels apply also to the passengers and cargoes carried therein.

(2) Each High Contracting Party shall permit the importation or exportation of all merchandise which may be legally imported or exported, and also the carriage of passengers from or to their respective territories, upon the vessels of the other; and such vessels, their cargoes and passengers shall enjoy the same privileges as, and shall not be subjected to any other or higher duties or charges than national vessels and their cargoes and passengers or the vessels of any other foreign country and their cargoes and passengers.

ARTICLE 14.

In all that regards the stationing, loading and unloading of vessels in the ports, docks, quays, harbours and roadsteads of their respective territories, the High Contracting Parties shall reciprocally apply the provisions of the Convention and Statute on the International Regime of Maritime Ports, signed at Geneva on the 9th December, 1923.

ARTICLE 15.

In regard to dues, charges and payments of all kinds and of whatever denomination levied on ships, such as tonnage, sanitary, port, quay, harbour, pilotage, lighthouse and quarantine dues or charges, levied in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations or establishments of any kind, the High Contracting Parties shall reciprocally apply the provisions of the Convention and Statute on the International Regime of Maritime Ports, signed at Geneva on the 9th December, 1923.

ARTICLE 16.

(1) The provisions of this Treaty relating to the mutual concession of national treatment do not apply

- (a) to the coasting trade of the territories of the High Contracting Parties, or
- (b) to fishing in their territorial and national waters.

(2) Nevertheless, (a) in respect of the coasting trade the subjects and vessels of each High Contracting Party shall enjoy in the territories of the other treatment no less

favourable than that accorded to the subjects or citizens or vessels of any other foreign country, and (b) in respect of fisheries, the subjects and vessels of either High Contracting Party, and fish caught by such vessels, shall not be treated less favourably in any respect in the territories and territorial waters of the other Party than the subjects or citizens or vessels of any other foreign country or fish caught by such vessels.

(3) Moreover, in the event of the coasting trade being exclusively reserved in the territories of either High Contracting Party to national vessels, the vessels of the other Party may, nevertheless, proceed from one port to another in such territories either for the purpose of landing the whole or part of their cargoes or passengers brought from abroad, or of taking on board the whole or part of their cargoes or passengers for a foreign destination. Such vessels shall, moreover, if engaged in trading to or from places not within the limits of the coasting trade so reserved, not be prohibited from the carriage between two ports in the territories of the first High Contracting Party of passengers holding through tickets or merchandise consigned on through Bills of Lading to or from places not within the above-mentioned limits; and while engaged in such carriage, these vessels and their passengers and cargoes shall enjoy the full privileges of this Treaty.

ARTICLE 17.

(1) Any vessel of either High Contracting Party which may be compelled, by stress of weather or by accident, to take shelter in a port of the territories of the other, shall be at liberty to refit therein, to procure all necessary stores and put to sea again, without paying any dues other than such dues as would be payable in a similar case by a national vessel. In case, however, the master of a merchant vessel should be under the necessity of disposing of a part of his merchandise in order to defray his expenses, he shall be bound to conform to the regulations and tariffs of the place to which he may have come.

(2) If any vessel of either High Contracting Party shall run aground or be wrecked upon the coast of the territories of the other, such vessel and all parts thereof and all furniture and appurtenances belonging thereto, and all goods and merchandise saved therefrom, including any which may have been cast into the sea, or the proceeds thereof, if sold, as well as all papers found on board such vessel, shall be given up to the owners of such vessel, goods, merchandise, etc., or to their agents, when claimed by them.

If there are no such owners or agents on the spot, then the vessel, goods, merchandise, etc., referred to shall, in so far as they are the property of a subject or company of the first High Contracting Party, be delivered to the competent Consular Officer of that

Party upon being claimed by him within the period fixed by the laws and regulations of the territories of the other High Contracting Party, and such Consular Officer, owners or agents shall pay only the expenses incurred in the preservation of the property, together with the salvage or other expenses which would have been payable in the like case of the wreck or stranding of a national vessel.

(3) However, goods and merchandise saved from the wreck or stranding shall be exempt from the payment of any Customs duties unless cleared for internal consumption, in which case they shall pay the ordinary duties.

(4) In the case of a vessel of one of the High Contracting Parties being driven in by stress of weather, run aground or wrecked in the territories of the other, the competent Consular Officer of the former High Contracting Party shall, if the owner or master or other agent of the owner is not present, or is present and requires it, be authorised to interpose in order to afford the necessary assistance to his fellow-countrymen.

ARTICLE 18.

(1) Each High Contracting Party may appoint Consular Officers of any rank to reside in any towns and ports in the territories of the other, in which such representatives of that High Contracting Party are permitted to reside at the time of the coming into force of this Treaty, or in which such representatives of any other foreign country are or may at any time be permitted to reside. Such Consular Officers shall not, however, enter upon their functions until after they have been approved and recognised in the usual form by the other High Contracting Party.

(2) The Consular Officers of each High Contracting Party shall, subject to reciprocity, enjoy in the territories of the other the same official powers, rights, privileges and exemptions as are, or may be, accorded to similar Officers of the most favoured foreign country.

ARTICLE 19.

In the case of the death of a subject of either High Contracting Party possessing property in the territories of the other and leaving kin but without leaving, in the territories where such property is, any person entitled by the law of his own country to take charge of and administer the estate, the competent Consular Officer of the High Contracting Party to which the deceased subject belongs, shall, upon fulfilment of the necessary formalities, be empowered to take custody of and administer the estate in the manner and under the limitations prescribed by the law of the country in which such estate is situated.

ARTICLE 20.

The provisions of the present Treaty, relative to the treatment accorded to the most favoured foreign country, do not extend

- (1) to favours which are, or may be granted, in the territories of either High Contracting Party (a) to facilitate frontier traffic with an adjoining country; or (b) in virtue of a Customs Union which has already been, or may hereafter be, concluded with another country;
- (2) to benefits accorded in the territories of either High Contracting Party solely in virtue of an agreement with any other country relating to double taxation; or
- (3) to favours which are, or may be, granted to an adjoining State with regard to the navigation on or use of boundary waterways not navigable from the sea.

ARTICLE 21.

Any dispute that may arise between the High Contracting Parties as to the proper interpretation or application of any of the provisions of the present Treaty shall, at the request of either of them, be referred to the Permanent Court of International Justice, unless in any particular case the High Contracting Parties agree to submit the dispute to some other tribunal or to dispose of it by some other form of procedure.

ARTICLE 22.

The territories of the High Contracting Parties, to which the present Treaty applies, on the part of His Majesty the King of Thailand, are Thailand and on the part of His Majesty the King and Emperor, are Great Britain and Northern Ireland, and any territories in respect of which notification of accession is given under Article 24 or notice of extension is given under Article 23. Any reference in the present Treaty to the territories of the High Contracting Parties shall be deemed to relate to those territories of such High Contracting Parties to which the Treaty applies.

ARTICLE 23.

(1) His Majesty the King and Emperor may through his representative at Bangkok give notice of his desire that the present Treaty shall extend to any of his colonies, overseas territories or protectorates, or to any mandated territory in respect of which the mandate is exercised by his Government in the United Kingdom, and the Treaty shall be extended to any territory specified in such notice as from the date thereof.

(2) After the expiry of a period of five years from the coming into force of the present Treaty, either High Contracting Party may, by giving twelve months' notice, terminate the application of the present Treaty to any territory to which it has been extended under the provisions of the preceding paragraph.

ARTICLE 24.

(1) The High Contracting Parties agree that His Majesty the King and Emperor may by notification given through the diplomatic channel accede to the present Treaty in respect of any Member of the British Commonwealth of Nations whose Government may desire that such accession should be effected. Any such accession shall take effect as from the date of notification thereof.

(2) After the expiry of a period of five years from the coming into force of the present Treaty, either High Contracting Party may, by giving twelve months' notice, terminate the Treaty as regards any country in respect of which notification of accession has been given under paragraph (1) of this Article.

(3) Any notification made under paragraph (1) of this Article may include any dependency or mandated territory administered by the Government of the country in respect of which notification of accession is given; and any notice given under paragraph (2) of this Article shall be applicable to any such dependency or mandated territory which was included in such notification of accession.

ARTICLE 25.

(1) So long as in any territory referred to in Articles 23 and 24, to which the provisions of the present Treaty are not applicable, either by virtue of accession under Article 24 or by notice of extension under Article 23, goods produced or manufactured in Thailand are accorded treatment as favourable as that accorded to goods produced or manufactured in any other foreign country, goods produced or manufactured in such territory shall likewise enjoy in Thailand treatment as favourable as that accorded to goods produced or manufactured in any other foreign country.

(2) Goods, the produce or manufacture of Palestine, shall not be debarred from the benefits of this Article by reason only of any special Customs privileges which may be accorded in Palestine to goods, the produce or manufacture of any State the territory of which in 1914 was wholly included in Asiatic Turkey or Arabia.

ARTICLE 26.

The present Treaty shall, from the date of its entry into force, be substituted for the General Treaty and the Treaty of Commerce and Navigation signed at London on the

14th July, 1925, and from this date the said Treaties of 1925 and all arrangements and agreements subsidiary thereto concluded or existing between the High Contracting Parties shall cease to be binding.

Provided, however, that the territorial provisions of the Treaty signed at Bangkok on the 10th March, 1909, and of the Annexes thereto, together with all treaty provisions in force on the 4th November, 1937, which fix or delimit the boundary between Thailand and British possessions or protectorates, shall remain in force.

ARTICLE 27.

(1) The present Treaty shall be ratified and the ratifications shall be exchanged at Bangkok as soon as possible. It shall come into force immediately on the exchange of ratifications and shall thereafter remain in force during a period of 5 years.

(2) In case neither High Contracting Party shall have given notice to the other 12 months before the expiration of the said period of 5 years, of his intention to terminate the Treaty, it shall remain in force until the expiration of 12 months from the date on which notice of such intention is given.

(3) The termination of the present Treaty shall not have the effect of reviving any treaty arrangement or agreement abrogated by this Treaty or by former treaties between the High Contracting Parties.

(4) A notice given under paragraph 2 of this Article shall not affect the operation of the Treaty as between Thailand and any country or territory in respect of which notification of accession has been given under Article 24.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned have signed the present Treaty and have affixed thereto their seals.

DONE in duplicate at Bangkok this twenty-third day of the eighth month in the two thousand four hundred and eightieth year of the Buddhist Era, corresponding to the twenty-third day of November in the nineteen hundred and thirty-seventh year of the Christian Era.

(L.S.) **Luang Pradist Manudharm.**

(L.S.) **J. Crosby.**

PROTOCOL.

At the moment of proceeding this day to the signature of the Treaty of Commerce and Navigation, the Plenipotentiaries of the two High Contracting Parties have agreed as follows:—

1. It is understood that in the said Treaty, of which the present Protocol shall form an integral part:—

- (1) the term “subjects of one (or of the other) High Contracting Party” shall (i) in relation to His Majesty the King of Thailand, mean all His Majesty’s subjects; and (ii) in relation to His Majesty the King and Emperor, all the subjects of His Majesty and all persons under His Majesty’s protection;
- (2) the term “vessels of one (or of the other) High Contracting Party” shall (i) in relation to His Majesty the King of Thailand, include all ships registered under the laws of Thailand; and (ii) in relation to His Majesty the King and Emperor, include all ships registered under the law of any part of the British Commonwealth of Nations, including any territory under the sovereignty, protection, suzerainty or mandate of His Majesty;
- (3) the expression “companies” of any country and the expression “companies of one (or of the other) High Contracting Party” mean all limited liability and other companies, partnerships and associations formed for the purpose of commerce, finance, industry, transport or any other business, and duly constituted in accordance with the laws in force in that country or in the territories of that High Contracting Party, as the case may be;
and
- (4) the term “foreign country” means (i) in relation to His Majesty the King of Thailand, a country not being a territory under his sovereignty; and (ii) in relation to His Majesty the King and Emperor, a country not being a territory under his sovereignty, protection, suzerainty or mandate.

2. It is understood that in all matters for which national treatment is provided in this Treaty, the subjects, companies and vessels of either High Contracting Party, and goods the produce or manufacture of their territories, shall not be treated by the other less favourably than the subjects or citizens, companies and vessels of any others foreign country, or than goods the produce or manufacture of such country.

3. It is understood that the most-favoured-nation treatment provided for in Article 1 of this Treaty in favour of the subjects of each High Contracting Party is

accorded to such subjects whether or not they are resident in the territories of the other High Contracting Party.

4. All the provisions of the present Treaty providing for the grant of the treatment accorded to the most favoured foreign country shall be interpreted as meaning that such treatment shall be accorded simultaneously and unconditionally.

5. It is understood that the term "prohibitions or restrictions imposed for the protection of public health" in Article 8 (2) (iv) (c) includes "prohibitions or restrictions imposed on the importation, exportation, or sale of alcohol or alcoholic beverages."

6. It is understood that the provisions of Article 9 shall not be deemed to preclude either of the High Contracting Parties from charging differing rates of licence fees for the sale of imported spirituous liquors and of spirituous liquors manufactured by or under licence from the State.

7. It is understood that the Treaty of Extradition signed at Bangkok on the 4th March, 1911, and the Arbitration Convention signed at London on the 25th November, 1925, are not included in the term "all arrangements and agreements subsidiary thereto" in Article 26.

8. It is understood that the stipulations contained in this Treaty do not in any way affect, supersede or modify any of the laws and regulations with regard to naturalisation, immigration and public order which are in force or which may be enacted in the territories of the either High Contracting Party, provided they do not constitute measures or discrimination particularly directed against the subjects of the other Party.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have hereto signed their names and affixed their seals, this twenty-third day of the eighth month in the two thousand four hundred and eightieth year of the Buddhist Era, corresponding to the twenty-third day of November in the nineteen hundred and thirty-seventh year of the Christian Era.

(L. S.) **Luang Pradist Manudharm.**

(L. S.) **J. Crosby**

(Luang Pradist Manudharm to Sir J. Crosby)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
23rd November, 1937.

Monsieur le Ministre,

With reference to Article 1 (2) (a) of the Treaty of Commerce and Navigation between Thailand and the United Kingdom, signed this day, I have the honour to inform Your Excellency that so long as the said Treaty remains in force British subjects and protected persons and companies registered in the territories to which the Treaty applies will be permitted to acquire in Thailand immovable property for residential, commercial, industrial, religious and charitable purposes, as well as for use as cemeteries, but the acquisition of lands of the public domain will be reserved for subjects of Thailand. In any event, however, rights of any description in any lands which have been, or may be, legally acquired by British subjects and protected persons or by companies registered in the territories to which the Treaty applies will be respected. In the event of any such rights being expropriated, due indemnity will be paid.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**
Minister of Foreign Affairs.

(Sir J. Crosby to Luang Pradist Manudharm)

Brithish Legation,
Bangkok,
November 23rd, 1937.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Note of today's date, which reads as follows:

"With reference to Article 1 (2) (a) of the Treaty of Commerce and Navigation between Thailand and the United Kingdom, signed this day, I have the honour to inform Your Excellency that so long as the said Treaty remains in force British subjects and protected persons and companies registered in the territories to which the Treaty applies will be permitted to acquire in Thailand immovable property for residential, commercial, industrial, religious and charitable purposes, as well as for use as cemeteries, but the acquisition of lands of the public domain will be reserved for subjects of Thailand. In any event, however, rights of any description in any lands which have been, or may be, legally acquired by British subjects and protected persons or by companies registered in the territories to which the Treaty applies will be respected. In the event of any such rights being expropriated, due indemnity will be paid."

2. His Majesty's Government in the United Kingdom have taken due note of the statements contained therein.

I avail etc.

(Sd.) J. Crosby.

His Majesty's Minister.

(Luang Pradist Manudharm to Sir J. Crosby)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
23rd November, 1937.

Monsieur le Ministre,

With reference to the Treaty of Commerce and Navigation between Thailand and the United Kingdom, signed this day, I have the honour to inform Your Excellency that in the event of the establishment in Thailand of

(a) prohibitions or restrictions upon articles which, as regards production or trade, are, or may hereafter be, subject within the country to a monopoly exercised by or under the control of the State or

(b) prohibitions or restrictions with regard to articles similar to those domestic articles whose internal production, sale or transport is forbidden or similarly restricted by the national law,

the Thai Government will in these cases interpret the provisions of Article 8 (2) (i) and (ii) as meaning that the United Kingdom and the other territories to which the said Treaty applies will be accorded the same treatment as that accorded to any other foreign country, in so far as the conditions prevailing in the United Kingdom or in the other territories to which the said Treaty applies, respectively, are the same as those which prevail in such foreign countries.

2. I have the honour to request that Your Excellency will be so good as to take note of the intentions of the Thai Government in this respect.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**
Minister of Foreign Affairs.

(Sir J. Crosby to Luang Pradist Manudharm)

British Legation,
Bangkok,
November 23rd, 1937.

Monsieur le Ministre,

With reference to the Treaty of Commerce and Navigation between the United Kingdom and Thailand, signed this day, I have the honour to inform Your Excellency that in the event of the establishment in the United Kingdom or in any of the territories to which the said Treaty applies of

(a) prohibitions or restrictions upon articles which, as regards production or trade, are, or may hereafter be, subject within the country to a monopoly exercised by or under the control of the State or

(b) prohibitions or restrictions with regard to articles similar to those domestic articles whose internal production, sale or transport is forbidden or similarly restricted by the national law

the Government of the United Kingdom will in these cases interpret the provisions of Article 8 (2) (i) and (ii) as meaning that Thailand will be accorded the same treatment as that accorded to any other foreign country, in so far as the conditions prevailing in Thailand are the same as those which prevail in such foreign countries.

2. I have the honour to request that Your Excellency will be so good as to take note of the intentions of the Government of the United Kingdom in this respect.

I avail etc.

(Sd.) **J. Crosby.**

His Majesty's Minister.

(Sir J. Crosby to Luang Pradist Manudharm)

British Legation,
Bangkok,
November 23rd, 1937.

Monsieur le Ministre,

I have the honour, upon instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, to propose that an engagement in the terms of Article 4 of the Treaty between the United Kingdom and Thailand for the Revision of their Mutual Treaty Arrangements, signed at London on the 14th July, 1925, be continued in force, as follows:—

“The vessels of war of the high contracting parties may enter, remain and make repairs in those ports and places of the other to which the vessels of war of other nations are accorded access; they shall there submit to the same regulations and enjoy the same honours, advantages, privileges and exemptions as are now or may hereafter be conceded to the vessels of war of any other nation.”

2. I have the honour further to propose that the present note and Your Excellency's reply thereto in similar terms shall be regarded as placing on record the agreement arrived at in regard to this matter.

I avail etc.

(Sd.) J. Crosby.

His Majesty's Minister.

(Luang Pradist Manudharm to Sir J. Crosby)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
23rd November, 1937.

Monsieur le Ministre,

In reply to your note of today's date, I have the honour to accept the proposal therein contained, that an engagement in the terms of Article 4 of the Treaty between Thailand and the United Kingdom for the Revision of their Mutual Treaty Arrangements signed at London on the 14th July, 1925, be continued in force, as follows:—

“The vessels of war of the high contracting parties may enter, remain and make repairs in those ports and places of the other to which the vessels of war of other nations are accorded access; they shall there submit to the same regulations and enjoy the same honours, advantages, privileges and exemptions as are now or may hereafter be conceded to the vessels of war of any other nation.”

2. I have the honour also to accept your proposal that your note and the present note in reply thereto shall be regarded as placing on record the agreement arrived at in regard to this matter.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**
Minister of Foreign Affairs,

(Sir J. Crosby to Luang Pradist Manudharm)

British Legation,
Bangkok,
November 23rd, 1937.

Monsieur le Ministre,

With reference to Article 26 of the Treaty of Commerce and Navigation between the United Kingdom and Thailand, signed this day, and following upon the abrogation of the Agreement on the Registration of British Subjects in Thailand, signed at Bangkok on the 29th November, 1899, as extended in accordance with the note dated the 3rd October, 1910, from His Royal Highness the Minister for Foreign Affairs of Thailand to His Britannic Majesty's Minister at Bangkok, I have the honour, upon instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, to propose that an agreement shall be concluded between His Majesty's Government in the United Kingdom on the one hand and the Royal Thai Government on the other hand for the exemption from compulsory service in the Thai regular forces, the national guard, the militia or the police of persons born in Thailand prior to the coming into force of the present Treaty, whose fathers were at the time either British subjects or persons under the protection of His Majesty the King and Emperor, themselves born out of Thailand.

2. Should this proposal be acceptable to the Royal Thai Government I have the honour further to propose that this note and Your Excellency's reply to the above effect shall be regarded as constituting and placing upon record the agreement reached between the two Governments in this matter.

I avail etc.

(Sd.) **J. Crosby.**

His Majesty's Minister.

(Luang Pradist Manudharm to Sir J. Crosby)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
23rd November, 1937.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your note of today's date reading as follows :—

“With reference to Article 26 of the Treaty of Commerce and Navigation between the United Kingdom and Thailand, signed this day, and following upon the abrogation of the Agreement on the Registration of British Subjects in Thailand signed at Bangkok on the 29th November, 1899, as extended in accordance with the note dated the 3rd October, 1910, from His Royal Highness the Minister for Foreign Affairs of Thailand to His Britannic Majesty's Minister at Bangkok, I have the honour, upon instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, to propose that an Agreement shall be concluded between His Majesty's Government in the United Kingdom on the one hand and the Royal Thai Government on the other hand for the exemption from compulsory service in the Thai regular forces, the national guard, the militia or the police of persons born in Thailand prior to the coming into force of the present Treaty, whose fathers were at the time either British subjects or persons under the protection of His Majesty the King and Emperor, themselves born out of Thailand.

“2. Should this proposal be acceptable to the Royal Thai Government I have the honour further to propose that this note and Your Excellency's reply to the above effect shall be regarded as constituting and placing upon record the agreement reached between the two Governments in this matter.”

In reply I have the honour to inform you that the Royal Thai Government agree to the above proposals.

This note and your note under reference shall be regarded as constituting and placing on record the agreement reached in this matter.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**

Minister of Foreign Affairs.

(Luang Pradist Manudharm to Sir J. Crosby)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
13th November, 1937.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to inform Your Excellency that the Thai Government undertake, subject to reciprocity and subject to the approval of the Assembly, that the rights hitherto enjoyed in Thailand under the Anglo-Thai Treaties of 1925 by British subjects and protected persons and by British vessels, companies and goods shall be continued until the coming into force of the new Treaty, but for not more than four months from November 4th, 1937.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**
Minister of Foreign Affairs.

(Sir J. Crosby to Luang Pradist Manudharm)

British Legation,
Bangkok,
November 13th, 1937.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to inform Your Excellency that His Majesty's Government in the United Kingdom undertake, subject to reciprocity, that the rights hitherto enjoyed in the United Kingdom, and in the Straits Settlements and the Malay States under British protection, under the Anglo-Thai Treaties of 1925 by Thai subjects and by Thai vessels, companies and goods shall be continued until the coming into force of the new Treaty, but for not more than four months from November 4th, 1937.

I avail etc.

(Sd.) **J. Crosby**
His Britannic Majesty's Minister.

(Luang Pradist Manudharm to Sir J. Crosby)

No. 13463/2480.

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
19th February, 1938.

Monsieur le Ministre,

With reference to the Exchange of Notes dated the 13th November 1937 between the Thai Government and the Government of the United Kingdom for the temporary continuance of rights under the Treaty of July 14, 1925, I have the honour to inform Your Excellency that this Exchange of Notes was formally approved by the Assembly of the People's Representatives on the 14th instant.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**
Minister of Foreign Affairs.

(Sir J. Crosby to Luang Pradist Manudharm)

British Legation,
Bangkok,
February 19th, 1938.

Monsieur le Ministre,

In accordance with instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, I have the honour to give notice, in accordance with the provisions of Article 23 of the Commercial Treaty signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territories named hereunder :

Hong Kong.

The Straits Settlements.

The Federated Malay States, viz. Negri Sembilan, Pahang, Perak and Selangor.

The unfederated Malay States viz. Johore, Kedah, Kelantan, Perlis and Trengganu.

2. I shall be grateful if Your Excellency will acknowledge the receipt of this notification.

I avail etc.

(Sd.) J. Crosby
His Majesty's Minister.

(Luang Pradist Manudharm to Sir J. Crosby)

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
19th February, 1938.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 19th instant in which you state that, in accordance with instructions from His Britannic Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, you give notice in accordance with the provisions of Article 23 of the Treaty signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territories named hereunder :

Hong Kong.

The Straits Settlements.

The Federated Malay States, viz. Negri Sembilan, Pahang, Perak and Selangor.

The unfederated Malay States viz. Johore, Kedah, Kelantan, Perlis and Trengganu.

In taking note of your communication, I have the honour to state that in accordance with the terms of Article 23 above referred to of the Treaty of Commerce and Navigation, the said Treaty shall be extended to the territories above specified as from the date of your notice.

I avail etc.

(Sd.) **Luang Pradist Manudharm.**
Minister of Foreign Affairs.

(*Sir J. Crosby to Luang Pradist Manudharm*)

27/127/38.

British Legation,
Bangkok,
December 8th, 1938.

Monsieur le Ministre,

In accordance with instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, I have the honour to give notice, in accordance with the provisions of Article 23 of the Commercial Treaty signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territories named hereunder :

British Honduras

Ceylon

Cyprus

Falkland Islands and Dependencies

Fiji

Gambia (Colony and Protectorate)

Gold Coast :—

(a) Colony

(b) Ashanti

(c) Northern Territories

(d) Togoland under British Mandate

Malta

Mauritius

Nigeria :—

(a) Colony

(b) Protectorate

(c) Cameroons under British Mandate

Northern Rhodesia

St. Helena and Ascension

Seychelles

Tanganyika Territory

Windward Islands:—

Grenada

St. Lucia

St. Vincent

I shall be grateful if Your Excellency will acknowledge the receipt of this notification.

I avail etc.

(Sd.) **J. Crosby**

His Majesty's Minister.

(*Chao Phya Sridharmadhibes to Sir J. Crosby*)

No. 12142/2481

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
23rd December, 1938.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Note No. 27/127/38 of the 8th instant in which you state that, in accordance with instructions from His Britannic Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, you give notice in accordance with the provisions of Article 23 of the Treaty of Commerce and Navigation signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territories named hereunder:

British Honduras

Ceylon

Cyprus

Falkland Islands and Dependencies

Fiji

Gambia (Colony and Protectorate)

Gold Coast:—

(a) Colony

(b) Ashanti

(c) Northern Territories

(d) Togoland under British Mandate

Malta

Mauritius

Nigeria:—

(a) Colony

(b) Protectorate

(c) Cameroons under British Mandate

Northern Rhodesia

St. Helena and Ascension

Seychelles

Tanganyika Territory

Windward Islands:—

Grenada

St. Lucia

St. Vincent

In taking note of your communication, I have the honour to state that in accordance with the terms of Article 23 of the Treaty of Commerce and Navigation above referred to, the said Treaty shall be extended to the territories above specified as from the date of your Note under acknowledgment.

I avail etc.

(Sd.) **Sridharmadhibes,**
Minister of Foreign Affairs.

(*Sir J. Crosby to Chao Phya Sridharmadhibes*)

62/49/39.

British Legation,
Bangkok,
June 9th, 1939.

Monsieur le Ministre,

In accordance with instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, I have the honour to give notice, in accordance with the provisions of Article 23 of the Commercial Treaty signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territories named hereunder:

Barbados
British Guiana
Jamaica
Leeward Islands
Zanzibar

I shall be grateful if Your Excellency will acknowledge the receipt of this notification.

I avail etc.

(Sd.) **J. Crosby.**
His Majesty's Minister.

(Chao Phya Sridharmadhibes to Sir J. Crosby)

No. 3706/2482

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
10th June, 1939.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Note No. 62/49/39 of the 9th instant in which you state that, in accordance with instructions from His Britannic Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, you give notice, in accordance with the provisions of Article 23 of the Treaty of Commerce and Navigation signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territories named hereunder :

Barbados
British Guiana
Jamaica
Leeward Islands
Zanzibar

In taking note of your communication, I have the honour to state that in accordance with the terms of Article 23 of the Treaty of Commerce and Navigation above referred to, the said Treaty shall be extended to the territories above specified as from the date of your Note under acknowledgment.

I avail etc.

(Sd.) **Sridharmadhibes.**

Minister of Foreign Affairs.

(Sir J. Crosby to Chao Phya Sridharmadhibes)

62/61/39.

British Legation,
Bangkok,
June 28th, 1939.

Monsieur le Ministre,

In accordance with instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs I have the honour to notify to Your Excellency the accession of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, in respect of India, to the Commercial Treaty signed at Bangkok on the 23rd. November, 1937, in accordance with the provisions of Article 24 thereof.

2. This accession is subject to the reservation that appointments of Thai consular officers of any rank to reside in India under the provisions of Article 18 of the Treaty shall be restricted to seaport towns.

3. I shall be grateful if you will in due course acknowledge the receipt of this notification which will take effect this day.

I avail etc.

(Sd.) J. Crosby.
His Majesty's Minister.

(Sir J. Crosby to Major-General Luang Pibulasonggram)

62/67/39

British Legation,
Bangkok,
July 17th, 1939.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to invite reference to my Note No. 62/61/39 of June 28th last, notifying the accession of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, in respect of India, to the Commercial Treaty signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, in accordance with the provisions of Article 24 thereof.

2. Your Excellency will recollect that in the above-mentioned Note I stated that the said accession is subject to the reservation that appointments of Thai consular officers of any rank to reside in India under the provisions of Article 18 of the Treaty should be restricted to seaport towns. In this connexion I have the honour to inform Your Excellency that it is the intention of the Government of India normally to suggest a similar reservation in future before acceding to similar treaties with either European or other countries.

I avail etc.

(Sd.) J. Crosby.

His Majesty's Minister.

(Major-General Luang Pibulasonggram to Sir J. Crosby)

No. 6807/2482

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
28th July, 1939.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Note No. 62/61/39 of the 28th ultimo in which you notify the accession of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, in respect of India, to the Treaty of Commerce and Navigation signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, in accordance with the provisions of Article 24 thereof. You also state that this accession is subject to the reservation that appointments of Thai consular officers of any rank to reside in India under the provisions of Article 18 of the Treaty shall be restricted to seaport towns.

By a subsequent Note No. 62/67/39 of the 17th instant you are good enough to explain in connection with the above reservation that it is the intention of the Government of India normally to suggest a similar reservation in future before acceding to similar treaties with either European or other countries.

In taking note of your communications, I have the honour to state that in accordance with the terms of Article 24 of the Treaty of Commerce and Navigation above referred to, the accession to the said Treaty in respect of India takes effect as from the date of your Note under acknowledgment of June 28th and subject to the reservation contained therein.

I avail etc.

(Sd.) **Pibulasonggram.**
Minister of Foreign Affairs.

(Sir J. Crosby to Major-General Luang Pibulasonggram)

62/86/39.

British Legation,
Bangkok,
August 18th, 1939.

Monsieur le Ministre,

In accordance with instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, I have the honour to give notice, in accordance with the provisions of Article 23 of the Commercial Treaty signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territory named hereunder:

Palestine, excluding Transjordan.

I shall be grateful if Your Excellency will acknowledge the receipt of this notification.

I avail etc.

(Sd.) **J. Crosby.**

His Majesty's Minister.

(Major-General Luang Pibulasonggram to Sir J. Crosby)

No. 8335/2482

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
21st August, 1939.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Note No. 62/86/39 of the 18th instant in which you state that, in accordance with instructions from His Britannic Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, you give notice in accordance with the provisions of Article 23 of the Treaty of Commerce and Navigation signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territory named hereunder:

Palestine, excluding Transjordan.

In taking note of your communication, I have the honour to state that in accordance with the terms of Article 23 of the Treaty of Commerce and Navigation above referred to, the said Treaty shall be extended to the territory above specified as from the date of your Note under acknowledgment.

I avail etc.

(Sd.) **Pibulasonggram.**

Minister of Foreign Affairs.

(Sir J. Crosby to Major-General Luang Pibulasonggram)

62/93/39

British Legation,
Bangkok,
September 1st, 1939.

Monsieur le Ministre,

In accordance with instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, I have the honour to give notice, in accordance with the provisions of Article 23 of the Commercial Treaty signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territory named hereunder :

Tonga.

I shall be grateful if Your Excellency will acknowledge the receipt of this notification.

I avail etc.

(Sd.) **J. Crosby.**

His Majesty's Minister.

(Major-General Luang Pibulasonggram to Sir J. Crosby)

No. 9455/2482

Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,
4th September, 1939.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Note No. 62/93/39 of the 1st instant in which you state that, in accordance with instructions from His Britannic Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, you give notice in accordance with the provisions of Article 23 of the Treaty of Commerce and Navigation signed at Bangkok on the 23rd November, 1937, of the desire of His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, that the said Treaty should extend to the territory named hereunder :

Tonga.

In taking note of your communication, I have the honour to state that in accordance with the terms of Article 23 of the Treaty of Commerce and Navigation above referred to, the said Treaty shall be extended to the territory above specified as from the date of your Note under acknowledgment.

I avail etc.

(Sd.) **Pibulasonggram.**

Minister of Foreign Affairs.